

BANCA
NAȚIONALĂ
A ROMÂNIEI

Sondaj privind accesul la finanțare al companiilor nefinanciare din România

Iunie 2026

Sondaj privind accesul la finanțare al companiilor nefinanciare din România

Iunie 2026

NOTĂ

Toate drepturile rezervate.

Reproducerea informațiilor este permisă numai în scopuri educative și necomerciale și numai cu indicarea sursei.

Banca Națională a României
Str. Lipscani nr. 25, cod 030031, București
tel.: 021/315 27 50

ISSN 2458-0562

Cuprins

Sinteză	5
A. Accesul la finanțare al companiilor nefinanciare	7
A1. Cadrul economic general al companiilor nefinanciare	7
A2. Disponibilitatea surselor de finanțare pentru companii	15
B. Securitatea cibernetică	21
Anexă. Metodologia sondajului	28

Sinteză

Ediția curentă a *Sondajului privind accesul la finanțare al companiilor nefinanciare din România* (FCNEF) surprinde opiniile sectorului real¹ cu privire la: (i) cele mai presante probleme în desfășurarea activității, (ii) disponibilitatea și evoluția surselor de finanțare, (iii) accesarea de credite de la instituțiile de credit și IFN și (iv) disciplina la plată. În această ediție au fost incluse și o serie de întrebări referitoare la securitatea cibernetică în cadrul companiilor nefinanciare din România (secțiunea B).

Principalele concluzii ale analizei sunt următoarele:

- Deteriorarea situației economice la nivel național în ultimele 6 luni² este semnalată de o proporție semnificativă a firmelor (80,1 la sută), în creștere față de nivelul de 66 la sută consemnat în exercițiul din septembrie 2025.
- Percepțiile privind deteriorarea contextului economic general sunt însoțite de evaluări similare referitoare la situația economică a sectorului de activitate. Astfel, în cazul a 70,4 la sută dintre firmele autohtone, situația economică a sectorului de activitate din care compania face parte s-a înrăutățit, în creștere de la 56,8 la sută în septembrie 2025.
- În concordanță cu evaluările mai puțin favorabile privind economia națională și sectorul de activitate, companiile raportează, de asemenea, o deteriorare a propriei situații economice și financiare (55,1 la sută, de la 44,7 la sută în septembrie 2025).
- Șocul generat de conflictul din Orientul Mijlociu asupra cotațiilor mărfurilor energetice se transmite indirect și persistent în economie, majorând costurile de producție și cele de transport. Astfel, costurile (de producție, cu forța de muncă) continuă să se plaseze pe primul loc în topul celor mai presante probleme ale firmelor autohtone, în creștere față de exercițiul septembrie 2025 (50,1 la sută față de 48 la sută).
- Costurile sunt o problemă presantă în egală măsură pentru IMM și corporații, iar, dintre sectoarele de activitate, acestea sunt resimțite într-o mai mare măsură de firmele din industrie (61,9 la sută față de 50,1 la sută la nivel agregat).
- A doua cea mai presantă problemă indicată de firmele autohtone se referă la problemele fiscale sau legate de reglementări/legislație aplicabile firmei (40,2 la sută), în creștere în importanță față de exercițiul precedent când se plasa pe locul al patrulea (33,5 la sută).
- Accesul la finanțare continuă să se numere printre problemele cel mai puțin semnalate de către firmele autohtone (12,6 la sută), firmele din industrie fiind cele care o raportează într-o măsură mai mare (19,1 la sută).

¹ Eșantionul utilizat în *Sondajul FCNEF* conține circa 11 000 de companii nefinanciare, este reprezentativ la nivel național și regional, iar extragerea companiilor incluse în sondaj este realizată prin procedee statistice specifice cu respectarea criteriilor privind: (i) clasa de mărime a companiei (microîntreprinderi, întreprinderi mici, întreprinderi mijlocii și corporații); (ii) sectorul de activitate (conform CAEN Rev. 2) și (iii) regiuni de dezvoltare. Sondajul este efectuat semestrial de BNR în lunile martie și septembrie. În ediția de față, sondajul s-a derulat în perioada martie-aprilie 2026.

² Ultimele 6 luni se referă la perioada septembrie 2025 – februarie 2026.

- Modelul de finanțare al firmelor autohtone continuă să fie dominat de utilizarea fondurilor interne, care rezultă din disponibilități temporare, profit reinvestit sau vânzarea de active (81,6 la sută, +3 puncte procentuale față de martie 2025).
- Formele de finanțare oferite de bănci și instituții financiare nebancale (IFN) rămân subutilizate de către firmele autohtone, circa 7,8 la sută dintre firme raportând utilizarea creditului bancar în ultimele 12 luni³, iar 8,8 la sută a descoperitului de cont sau liniilor de credit.
- În rândul firmelor care au accesat finanțare externă companiei, cea mai frecventă destinație a fondurilor atrase rămâne constituirea capitalului de lucru și plata furnizorilor (22 la sută, constant față de martie 2025).
- Similar edițiilor precedente ale sondajului, majoritatea firmelor (77,8 la sută) nu au solicitat finanțare de la bănci sau IFN în ultimele 12 luni. Solicitarea de credit a fost respinsă numai în cazul a 2,6 la sută dintre firme.
- Firmele care au credite în derulare apreciază, în cea mai mare măsură, că termenii și condițiile aferente acestora au rămas relativ neschimbate în ultimele 12 luni.
- În ceea ce privește nivelul de reziliență cibernetică al companiilor autohtone, aproximativ jumătate dintre firmele care și-au exprimat opinia cu privire la acesta nu au un cadru formal de securitate cibernetică (nivel foarte scăzut, 34 la sută) sau abordează securitatea cibernetică într-un mod limitat (nivel scăzut, 13 la sută).
- Circa 85 la sută dintre firmele autohtone declară că nu s-au confruntat cu incidente sau amenințări cibernetice în ultimele 12 luni. În contrast, aproape jumătate dintre corporații au raportat că au întâmpinat provocări de acest tip, precum și circa 43 la sută dintre firmele care activează în domenii cu grad ridicat de tehnologizare și aproximativ o treime dintre cele din domenii care încorporează un nivel ridicat de cunoaștere.
- Atacurile de tip *phishing*, *vishing* sau *smishing* au reprezentat cea mai frecvent întâlnită categorie de amenințări cibernetice cu care s-au confruntat firmele în ultimele 12 luni (12,8 la sută).
- Principala provocare în dezvoltarea capacității companiei de a face față atacurilor cibernetice, menționată de circa 20 la sută dintre firme, este reprezentată de evoluția rapidă a amenințărilor și apariția noilor tehnologii. Deși sunt expuse unui număr ridicat de riscuri cibernetice, circa 93,5 la sută dintre companii nu au implementat instrumente bazate pe inteligență artificială pentru îmbunătățirea securității cibernetice.

³ Ultimele 12 luni se referă la perioada martie 2025 – februarie 2026.

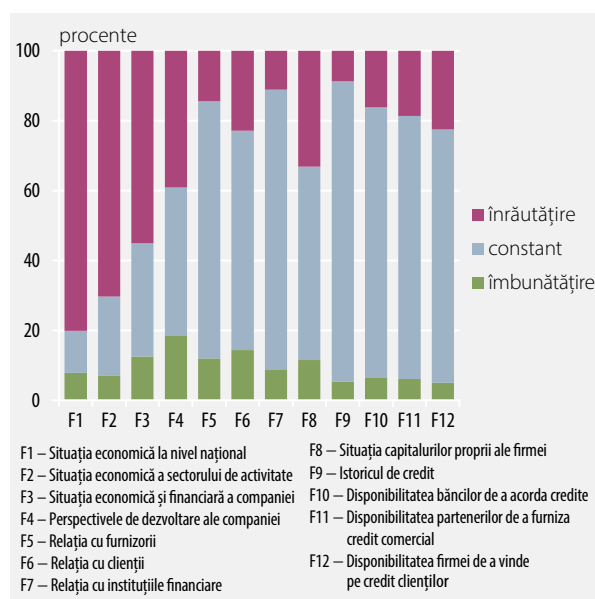
A. Accesul la finanțare al companiilor nefinanciare

A1. CADRUL ECONOMIC GENERAL AL COMPANIILOR NEFINANCIARE

Evoluția principalilor factori de influență asupra activității firmei

După încetinirea creșterii economice la 0,7 la sută în anul 2025, perspectivele pentru anul curent indică menținerea unui ritm modest de expansiune a activității economice. Totodată, nu poate fi exclus scenariul unei evoluții semnificativ mai nefavorabile, mai ales în cazul prelungirii tensiunilor politice interne, care ar putea

Grafic 1. Evoluția principalilor factori de influență asupra activității firmei, în ultimele 6 luni, pentru companiile nefinanciare

afecta încrederea agenților economici, condițiile de finanțare și deciziile de investiții. Deteriorarea situației economice la nivel național în ultimele șase luni⁴ este semnalată de o proporție semnificativă a firmelor (80,1 la sută) în creștere față de nivelul de 66 la sută consemnat în exercițiul din septembrie 2025 (Grafic 1). Deși își mențin o perspectivă relativ mai optimistă comparativ cu IMM (75,2 la sută față de 80,1 la sută), corporațiile indică, la rândul lor, o înrăutățire a situației economice la nivel național, ponderea acestora crescând la 75,2 la sută, de la 62,9 la sută în septembrie 2025, Grafic 2. Evaluările sunt relativ uniforme între sectoarele de activitate, firmele considerând, în proporții ridicate, că situația economică s-a deteriorat în ultimele 6 luni, Grafic 3.

Percepțiile privind deteriorarea contextului economic general sunt însoțite de evaluări similare referitoare la situația economică a sectorului de activitate. Astfel, în cazul a 70,4 la sută dintre firmele autohtone, situația economică a sectorului de activitate din care compania face parte s-a înrăutățit, în creștere de la

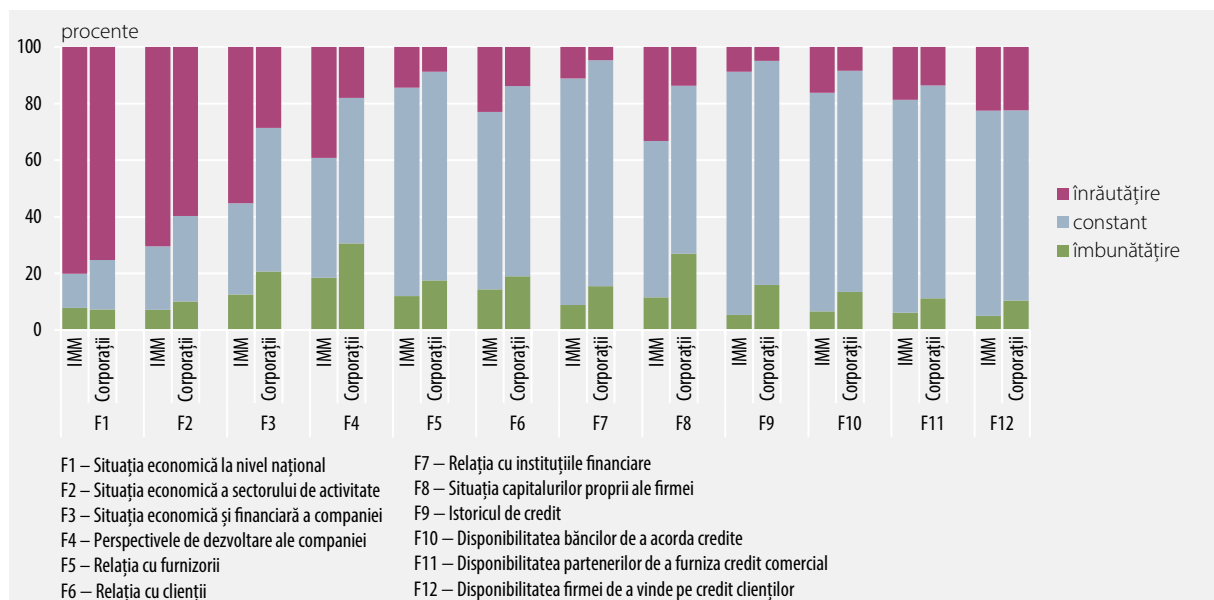
56,8 la sută în septembrie 2025, Grafic 1.

În concordanță cu evaluările mai puțin favorabile privind economia națională și sectorul de activitate, companiile raportează, de asemenea, o deteriorare a propriei situații economice și financiare (55,1 la sută, de la 44,7 la sută în septembrie 2025), Grafic 1. Aceasta este resimțită într-o mai mare măsură de către IMM (55,2 la sută, +10,4 pp) comparativ cu companiile de mari dimensiuni (28,6 la sută, +2 pp), Grafic 2. Din perspectivă sectorială, firmele din industrie raportează cea mai ridicată pondere

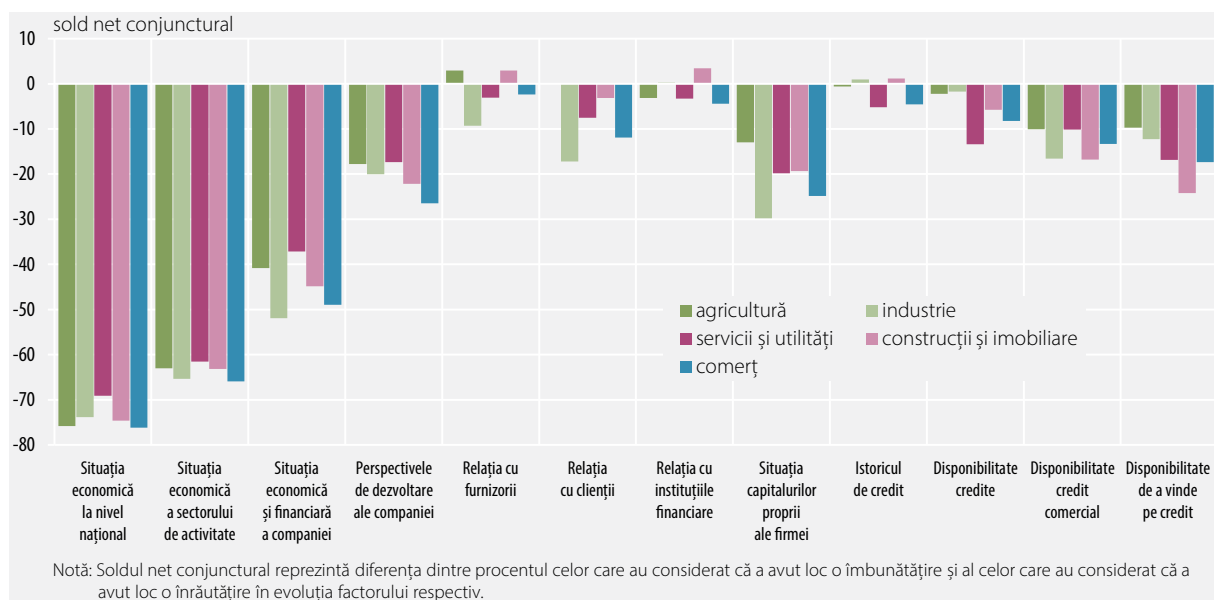
⁴ Ultimele 6 luni se referă la perioada septembrie 2025 – februarie 2026.

a evaluărilor negative (59,6 la sută față de 55,1 la sută la nivel agregat), la polul opus situându-se firmele din agricultură (48,7 la sută), Grafic 3.

Grafic 2. Evoluția principalilor factori de influență asupra activității firmei, în ultimele 6 luni, pentru IMM și corporații

Grafic 3. Evoluția principalilor factori de influență asupra activității firmei, în ultimele 6 luni, pe principalele sectoare economice

Opiniile legate de perspectivele de dezvoltare a companiei sunt mixte. Circa 42,3 la sută dintre firme mizează pe o menținere relativ constantă a perspectivei de dezvoltare, 39,1 la sută consideră că acestea se vor deteriora și numai 18,6 la sută anticipează o îmbunătățire, Grafic 1. IMM se așteaptă într-o mai mare măsură la degradarea perspectivei de dezvoltare (39,2 la sută față de 18 la sută în cazul corporațiilor,

Grafic 2), în timp ce dintre sectoarele de activitate, firmele din comerț împărtășesc în cea mai mare măsură această opinie (44 la sută față de 39,1 la sută la nivel agregat, Grafic 3).

Deși problemele de capitalizare ale firmelor autohtone se numără printre vulnerabilitățile structurale persistente ale economiei românești, o treime dintre companiile nefinanciare indică o deteriorare a situației capitalurilor proprii ale firmei, în creștere de la 26,4 la sută în septembrie 2025, Grafic 1. Această situație este mai accentuată în cazul firmelor din industrie (41,1 la sută), în timp ce firmele din agricultură indică în cea mai mică proporție deteriorarea capitalizării (23,2 la sută).

Relațiile cu partenerii de afaceri (furnizori, clienți sau instituții financiare) se mențin în cea mai mare măsură neschimbate, însă se observă o ușoară deteriorare a relației cu clientela (22,9 la sută dintre firme față de 20,5 la sută în septembrie 2025), Grafic 1. În funcție de sectorul de activitate, firmele din industrie raportează în cea mai mare proporție înrăutățirea relației cu furnizorii (18,7 la sută față de 14,4 la sută la nivel agregat), firmele din comerț a celei cu clienții (23,7 la sută față de 22,9 la sută la nivel agregat) și firmele din construcții și imobiliare a relației cu instituțiile financiare (12,5 la sută față de 11,1 la sută), Grafic 3.

Disponibilitatea băncilor de a acorda credite este evaluată în cea mai mare măsură ca fiind neschimbată (77,2 la sută), însă o proporție în creștere a firmelor indică o înrăutățire (16,2 la sută de la 13,3 la sută în septembrie 2025). Totodată, istoricul de credit al firmelor se menține relativ constant, proporția firmelor care consideră că acesta s-a deteriorat scăzând de la 10,1 la sută în septembrie 2025 la 8,8 la sută în martie 2026. Firmele care activează în servicii și utilități raportează în cea mai mare proporție diminuarea disponibilității băncilor de a acorda credite (17,9 la sută), acestea fiind totodată și cele care indică într-o mai mare măsură deteriorarea bonității (9,3 la sută față de 8,8 la sută la nivel agregat).

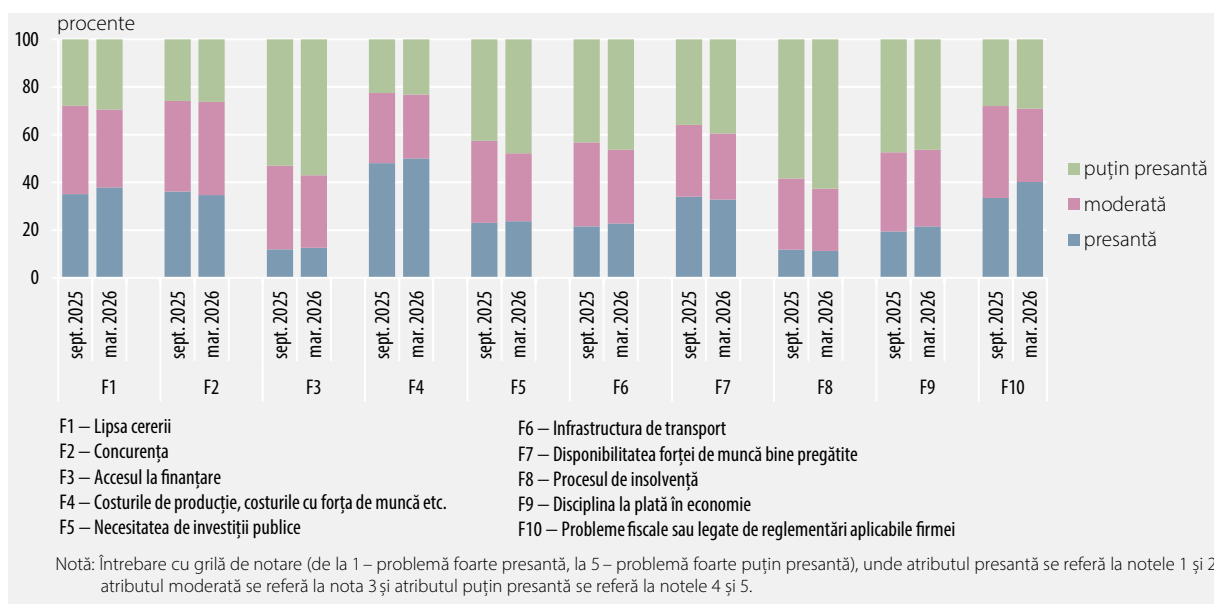
În ceea ce privește creditul comercial, a doua cea mai utilizată formă de finanțare de către firmele autohtone, după resursele interne, cea mai mare proporție a companiilor nefinanciare indică menținerea relativ constantă atât a disponibilității partenerilor de afaceri de a furniza astfel de finanțare (75,2 la sută), cât și a propriei companii de a vinde pe credit clienților (72,5 la sută). Totuși, comparativ cu exercițiul din septembrie 2025, se remarcă o ușoară diminuare a disponibilității, atât a furnizorilor, cât și a clienților, de a utiliza creditul comercial (18,6 la sută de la 17,3 la sută, respectiv 22,5 la sută de la 18,7 la sută semnaland o deteriorare a disponibilității). Firmele care semnalează în cea mai mare măsură scăderea disponibilității de vinde pe credit comercial sunt cele din construcții și imobiliare (29,8 la sută), în timp ce companiile din industrie indică în proporție de 27 la sută o înrăutățire a disponibilității partenerilor de afaceri de a furniza credit comercial.

Cele mai presante probleme ale companiilor

Șocul generat de conflictul din Orientul Mijlociu asupra cotațiilor mărfurilor se transmite indirect și persistent în economie, majorând costurile de producție și cele de transport. Astfel, costurile (de producție, cu forța de muncă) continuă să se plaseze pe primul

loc în topul celor mai presante probleme ale firmelor autohtone, în accentuare față de exercițiul septembrie 2025 (50,1 la sută față de 48 la sută), Grafic 4. Costurile sunt o problemă presantă în egală măsură pentru IMM și corporații (Grafic 5), iar dintre sectoarele de activitate acestea sunt resimțite într-o mai mare măsură de firmele din industrie (61,9 la sută față de 50,1 la sută la nivel agregat). Totodată, companiile importatoare semnaleză, de asemenea costurile, în proporție de 56,5 la sută ca fiind principala problemă cu care s-au confruntat în ultimele 6 luni.

Grafic 4. Cele mai presante probleme ale companiilor nefinanciare în ultimele 6 luni

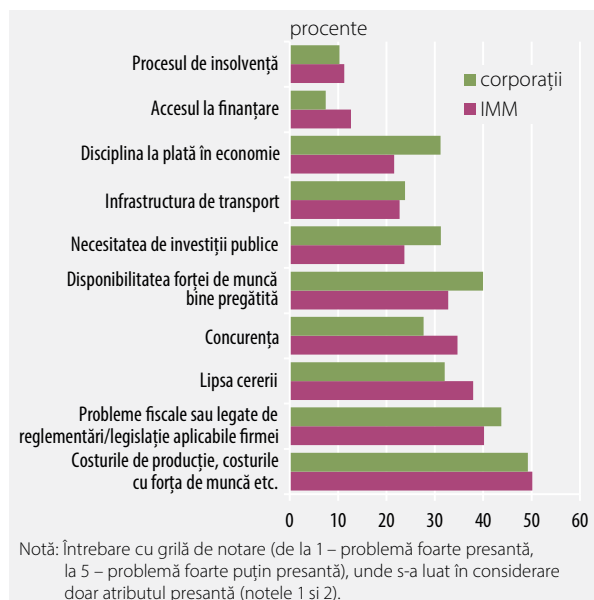
A doua cea mai presantă problemă indicată de firmele autohtone se referă la problemele fiscale sau legate de reglementări/legislație aplicabile firmei (40,2 la sută), în creștere în importanță față de exercițiul precedent când se plasa pe locul al patrulea (33,5 la sută), Grafic 4. Dintre acestea, nivelul ridicat al fiscalității și numărul crescut de taxe, impozite, accize sunt cel mai frecvent menționate de companii (67,2 la sută, respectiv 62,4 la sută). În funcție de dimensiunea firmei, există unele diferențe, corporațiile semnalând în cea mai mare măsură impredictibilitatea mediului fiscal/legislativ ca fiind cea mai presantă problemă de ordin fiscal/legislativ (68,1 la sută față de 59,5 la sută în cazul IMM, Grafic 6). În funcție de sectorul de activitate, fiscalitatea reprezintă o problemă presantă într-o mai mare măsură pentru firmele din construcții și imobiliare (51,9 la sută), urmate de cele din agricultură (42 la sută).

Cea de-a treia problemă presantă în ordinea importanței este lipsa cererii, similar exercițiului precedent (septembrie 2025). Cererea continuă să fie afectată de reducerea veniturilor reale și de incertitudinea financiară, în condițiile în care deficitul de cerere agregată a depășit așteptările în trimestrul IV 2025 și este estimat să continue să se adâncească în prima jumătate a anului curent⁵. Astfel, 37,9 dintre firme raportează lipsa cererii, în creștere de la 35,1 la sută în septembrie 2025. Această problemă este mai presantă pentru IMM comparativ cu corporațiile (37,9 la sută față

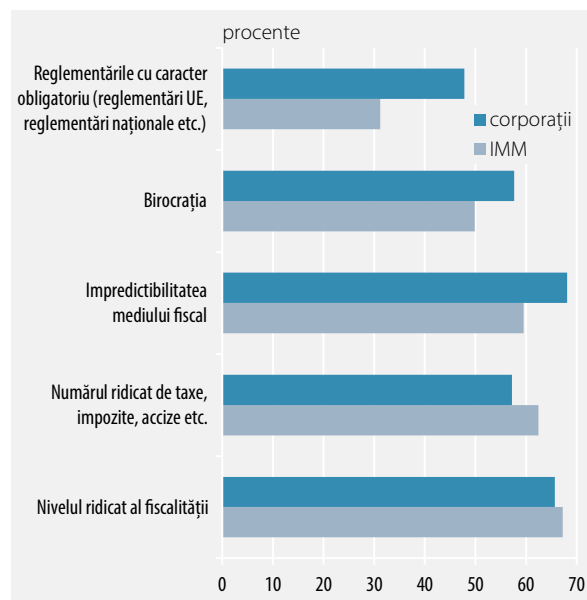
⁵ Raportul asupra inflației, mai 2026

de 32 la sută, Grafic 5), fiind totodată mai pronunțată pentru firmele din comerț (43 la sută).

Grafic 5. Cele mai presante probleme ale IMM și corporațiilor în ultimele 6 luni

Grafic 6. Principalele probleme fiscale sau legate de reglementări ale IMM și corporațiilor în ultimele 6 luni

Concurența reprezintă cea de-a patra poziție în topul problemelor presante identificate de firme (34,7 la sută), după ce în exercițiul precedent era a doua cea mai importantă provocare raportată (36,1 la sută). IMM indică concurența ca provocare semnificativă cu care se confruntă într-o mai mare măsură comparativ cu companiile de mari dimensiuni (34,7 la sută față de 27,7 la sută, Grafic 5), iar după sectorul de activitate firmele din servicii și utilități (36,9 la sută) și cele din comerț (36,5 la sută).

Declinul demografic și rigiditățile structurale reduc disponibilitatea personalului calificat, pe fondul unei rate ridicate a inactivității în rândul tinerilor și al subreprezentării femeilor și persoanelor cu dizabilități pe piața muncii, cu efecte asupra productivității. Companiile nefinanciare identifică disponibilitatea forței de muncă bine pregătite ca o constrângere majoră (32,8 la sută), fiind resimțită mai acut de corporații (40 la sută, Grafic 5), dar și de companiile implicate în comerț exterior. În cazul acestora din urmă, lipsa personalului calificat este a doua cea mai presantă problemă (44 la sută dintre exportatori și 44,8 la sută dintre importatori).

Accesul la finanțare continuă să se numere printre problemele cele mai puțin semnalate de către firmele autohtone (12,6 la sută), firmele din industrie fiind cele care o raportează într-o măsură mai mare (19,1 la sută).

Pentru companiile din zona euro⁶, disponibilitatea forței de muncă calificată și dinamica costurilor de producție sau cu personalul rămân principalele vulnerabilități acute care le limitează activitatea, ambele fiind semnalate ca îngrijorări majore

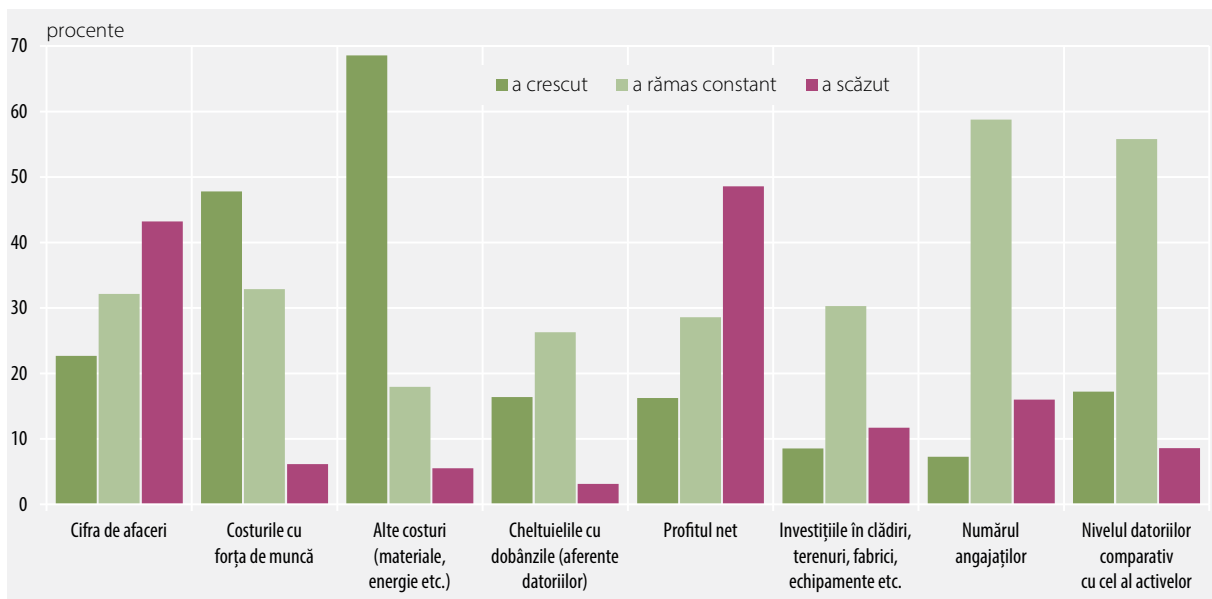
⁶ Survey on the access to finance of enterprises in the euro area – first quarter of 2026

în ultimele 6 luni de către 58 la sută dintre firme. Aceste presiuni structurale sunt resimțite mai intens de companiile mari comparativ cu IMM (65 la sută față de 55 la sută), în timp ce lipsa cererii (49 la sută) și concurența (41 la sută) reprezintă factori secundari de îngrijorare. În schimb, accesul la finanțare continuă să fie perceput ca o problemă marginală, fiind menționat ca o dificultate majoră de doar 24 la sută dintre firme, indiferent de dimensiunea acestora.

Situația economică a companiilor

În perioada septembrie 2025 – februarie 2026 firmele au raportat evoluții mixte în ceea ce privește cifra de afaceri. Astfel, 43,2 la sută dintre firme indică scăderea cifrei de afaceri, 32,1 la sută menținerea relativ nemodificată și numai 22,7 la sută creșterea acesteia, Grafic 7. Analiza pe categorii de firme evidențiază diferențe semnificative în funcție de dimensiune. În cazul corporațiilor, ponderea companiilor care au înregistrat o majorare a cifrei de afaceri a fost superioară celei consemnate în rândul IMM (48,7 la sută, comparativ cu 22,6 la sută). În același timp, firmele din sectoarele comerț și industrie au raportat cel mai frecvent scăderi ale cifrei de afaceri în perioada analizată (48,5 la sută, respectiv 46,5 la sută).

Grafic 7. Percepția firmelor privind evoluția situației economice a firmei în ultimele 6 luni⁷

În consecință, profitul net a înregistrat scăderi în cazul a aproximativ jumătate dintre firme (48,6 la sută, Grafic 7), firmele din comerț și industrie raportând în mai mare măsură diminuarea rezultatului net (53,5 la sută, respectiv 52 la sută).

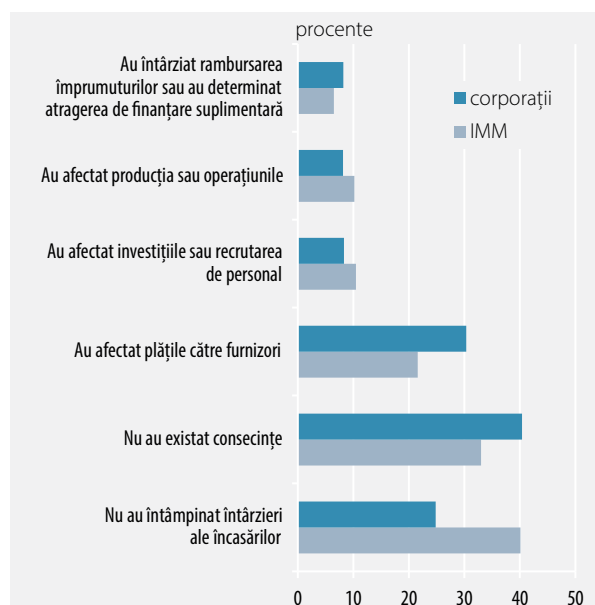
Costurile cu forța de muncă fie au crescut, în cazul a 47,8 la sută dintre firme, fie au rămas relativ constante pentru aproximativ o treime dintre firme, Grafic 7. În ultimul trimestru din anul 2025, costurile unitare cu forța de muncă pe ansamblul economiei au continuat să crească, însă într-un ritm mai redus comparativ cu trimestrul precedent

⁷ Varianta de răspuns „nu se aplică” nu a fost inclusă în grafic.

(0,3 la sută față de 0,7 la sută), pe fondul încetinirii creșterii remunerației pe salariat⁸. Presiunea costurilor cu forța de muncă este resimțită într-o mai mare măsură de firmele din industrie (53,2 la sută), precum și de companiile respondente implicate în comerțul exterior (68,1 la sută dintre exportatori, respectiv 68,3 la sută dintre importatori). Totuși, numărul salariaților s-a menținut în mare parte nemodificat (58,7 la sută), firmele care au raportat în cea mai mare măsură scăderea acestora fiind cele din construcții și imobiliare (25,2 la sută față de 16 la sută la nivel agregat).

Costurile firmelor sunt influențate de șocul energetic asociat evoluțiilor din Orientul Mijlociu. Creșterea cotațiilor petrolului și gazelor naturale determină majorarea costurilor cu energia și transportul, efectele fiind transmise ulterior de-a lungul lanțurilor de producție și distribuție. În consecință, presiunile asupra costurilor, altele decât cu forța de muncă (materiale, energie, etc.) s-au majorat (68,5 la sută față de 67,6 la sută în martie 2025), în special în cazul firmelor din industrie (79,3 la sută) și cele implicate în comerțul internațional (83,4 la sută dintre exportatori, respectiv 84 la sută dintre importatori).

Grafic 8. Disciplina la plată și consecințele întârzierilor încasărilor în ultimele 12 luni

Proporția întârzierilor la plată de peste 90 zile în România este a doua cea mai ridicată din UE (16 la sută), după Grecia⁹. În acest context, 40 la sută dintre firmele autohtone declară ca nu au întâmpinat întârzieri ale încasărilor, iar o treime raportează că deși au înregistrat astfel de întârzieri, nu au existat consecințe, Grafic 8. Totuși, în cazul a 21,6 la sută dintre companii, disciplina laxă la plată a afectat plățile către furnizori, pentru 10,5 la sută producția sau operațiunile, iar în cazul a circa 7 la sută a întârziat rambursarea împrumuturilor sau a determinat atragerea de finanțare suplimentară. În funcție de dimensiunea firmei, corporațiile raportează într-o mai mare măsură consecințe nefavorabile asupra plăților către furnizori (30,3 la sută față de 21,6 la sută în cazul IMM), iar dintre sectoarele de activitate, o treime dintre firmele din construcții și imobiliare raportează aceeași consecință. Companiile respondente implicate în comerțul exterior sunt, de asemenea,

mai afectate de întârzierea încasărilor de la entități publice sau private, translatate într-o întârziere a plăților proprii către furnizori (39,3 la sută dintre importatori, 37,8 la sută dintre exportatori).

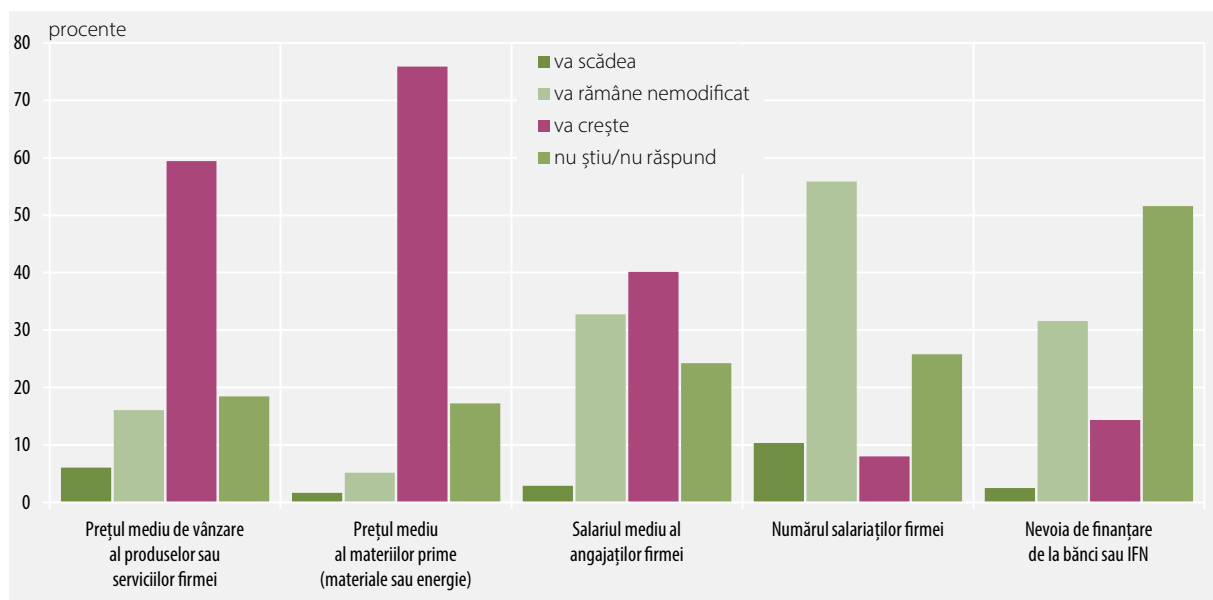
În perspectivă, majoritatea firmelor (59,4 la sută) anticipează o creștere a prețului mediu de vânzare al produselor sau serviciilor (Grafic 9), în cazul corporațiilor ponderea fiind mai ridicată (65,1 la sută). După sectorul de activitate, firmele din comerț se așteaptă în cea mai mare proporție la majorarea prețului mediu al

⁸ Raportul asupra inflației, mai 2026.

⁹ EU Payment Observatory

produselor sau serviciilor proprii (63,3 la sută), urmate de cele din construcții și imobiliare (61,3 la sută). De asemenea, firmele respondente implicate în comerțul internațional estimează în proporție de circa 70 la sută creșteri ale acestor prețuri.

Grafic 9. Așteptările firmelor cu privire la evoluția prețurilor, costurilor și nevoii de finanțare

În ceea ce privește prețul mediu al materiilor prime, firmele indică în proporție de circa 76 la sută majorarea acestuia (Grafic 9), în cazul firmelor din industrie ponderea crescând până la 83,3 la sută.

Așteptările privind salariul mediu al angajaților sunt mixte. Circa 40,2 la sută dintre firme mizează pe creșterea câștigurilor salariale ale angajaților proprii în perioada următoare, 32 la sută consideră că acestea vor rămâne cvasiconstante, în timp ce doar 3 la sută estimează o scădere, Grafic 9. În același timp, numărul salariaților este estimat a rămâne preponderent nemodificat (55,9 la sută), așteptări privind restrângerea efectivului salariaților fiind mai frecvent întâlnite în cazul corporațiilor (15,5 la sută față de 10,3 la sută în cazul IMM), al companiilor respondente implicate în comerț exterior (18,5 la sută în cazul exportatorilor și 17,9 la sută în cazul importatorilor), precum și în cazul companiilor participante la sondaj care activează în domenii cu grad ridicat de tehnologizare (*high-tech*, 22 la sută), precum și al celor din servicii cu intensitate redusă a cunoașterii (*less knowledge intensive services*, 17,4 la sută).

În ceea ce privește finanțarea de la bănci sau IFN, o parte dintre firme (31,6 la sută) consideră că nevoia de astfel de resurse se va menține nemodificată în perioada următoare, 14,4 la sută estimează că aceasta va crește, 2,5 la sută anticipează o scădere, în condițiile în care peste jumătate dintre firme au ales să nu răspundă pe acest subiect. Corporațiile se așteaptă în proporție de circa 20 la sută să înregistreze o creștere a nevoii de finanțare în viitorul apropiat, în timp ce dintre sectoarele de activitate, firmele din agricultură (32,3 la sută) și cele implicate în comerț internațional împărtășesc aceeași opinie într-o proporție mai ridicată (24,6 la sută în cazul

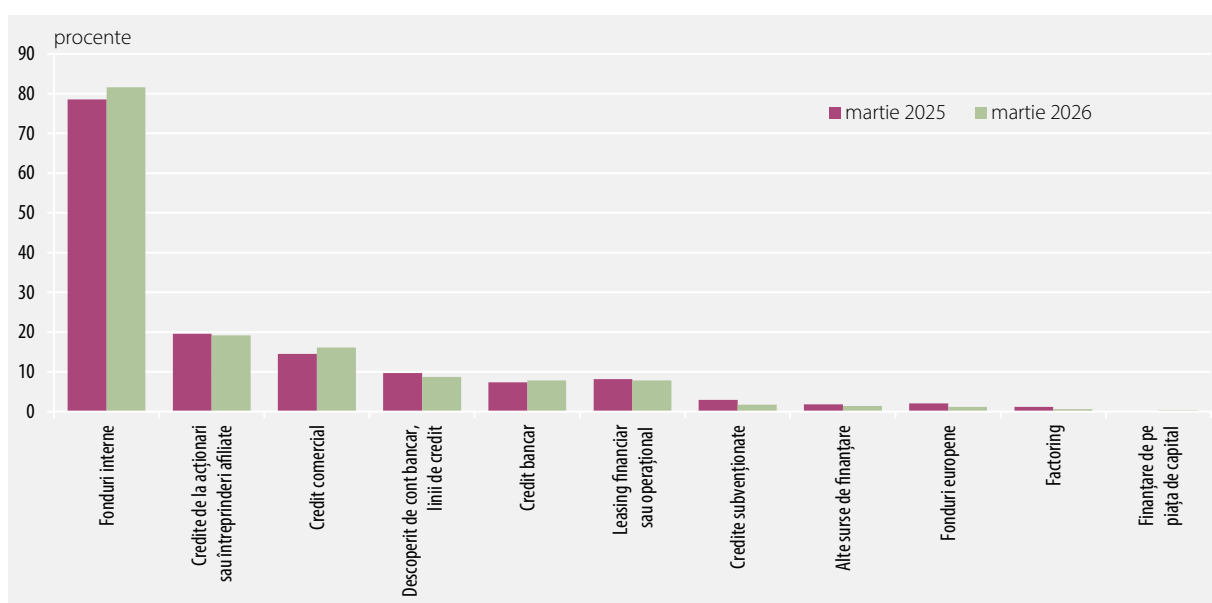
exportatorilor și 25,1 la sută în cazul importatorilor). În plus, peste o treime dintre firmele participante la sondaj care au deja credite la bănci consideră că vor avea nevoie suplimentară de astfel de fonduri.

A2. DISPONIBILITATEA SURSELOR DE FINANȚARE PENTRU COMPANII

Principalele surse de finanțare ale companiilor

Modelul de finanțare al firmelor autohtone continuă să fie dominat de utilizarea fondurilor interne, care rezultă din disponibilități temporare, profit reinvestit sau vânzarea de active (81,6 la sută, +3 puncte procentuale față de martie 2025, Grafic 10), această practică fiind și mai răspândită în cazul IMM (Grafic 11) și al firmelor din servicii și utilități (84,5 la sută), Grafic 12. Următoarea formă de finanțare preferată de firmele autohtone este reprezentată de creditele de la acționari/asociați sau întreprinderi afiliate (inclusiv creditele intra-grup, de la familie/prieteni) utilizată de circa 19,2 la sută dintre firme, procent cvasi-constant față de exercițiul martie 2025 (19,6 la sută), Grafic 10. În funcție de dimensiunea firmei, corporațiile apelează în mai mare măsură la acest tip de finanțare (21,7 la sută față de 19,2 la sută în cazul IMM, Grafic 11), iar după sectorul de activitate, firmele din industrie (28 la sută) și construcții și imobiliare (25,9 la sută) raportează utilizarea mai frecventă a creditelor de la acționari/asociați, Grafic 12.

Grafic 10. Principalele surse de finanțare a companiilor nefinanciare în ultimele 12 luni

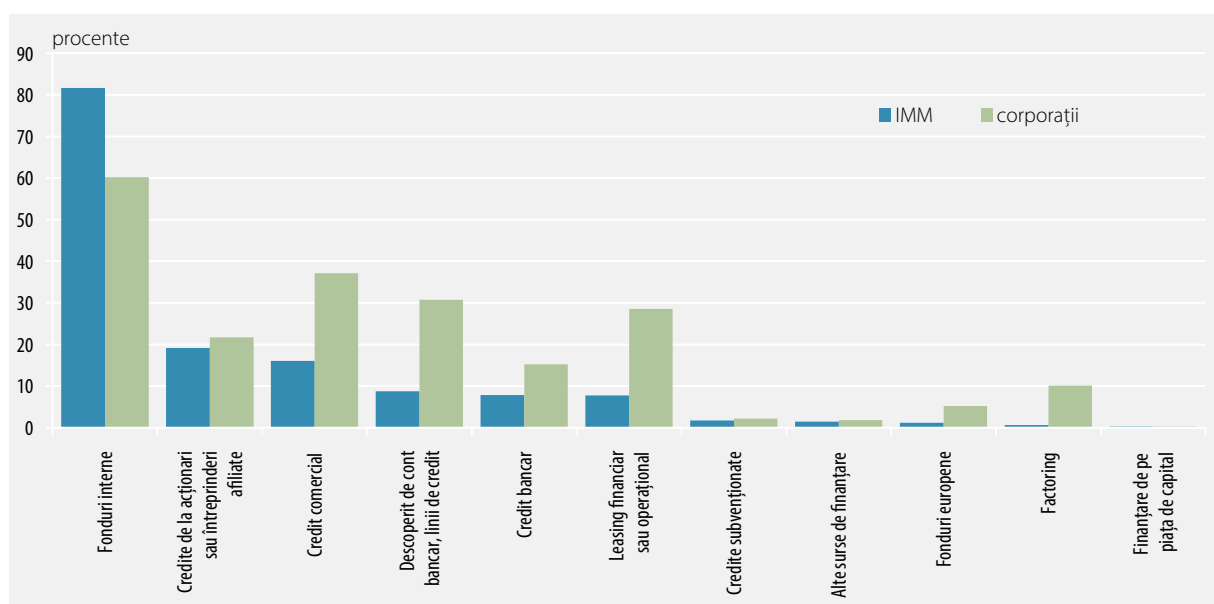

A treia cea mai utilizată sursă de finanțare de către firme în ultimele 12 luni este creditul comercial (16,2 la sută dintre firme, +1,7 pp față de martie 2025), în pofida riscurilor asociate acestuia, precum întârzierile la plată, acumularea de

creanțe neîncasate și impactul potențial asupra lichidității și stabilității financiare a companiilor. Corporațiile apelează într-o mai mare măsură la această formă de finanțare (37,1 la sută față de 16,1 la sută în cazul IMM, Grafic 11), iar dintre sectoarele de activitate firmele din agricultură raportează în proporție de circa 30 la sută utilizarea creditului comercial pentru finanțarea pe termen scurt, Grafic 12.

Formele de finanțare oferite de bănci și instituții financiare nebankare (IFN) rămân subutilizate de către firmele autohtone, în condițiile în care aproape jumătate dintre companiile considerate performante nu aveau niciun credit bancar activ în martie 2026¹⁰. Astfel, circa 7,8 la sută dintre firme au raportat utilizarea creditului bancar în ultimele 12 luni, pondere aproximativ similară față de exercițiul din martie 2025, iar 8,8 la sută dintre firme au apelat la descoperit de cont sau linii de credit, în scădere marginală anual, Grafic 10. În cazul corporațiilor procentele cresc la 15,2 la sută, respectiv 30,7 la sută, Grafic 11, iar dintre sectoarele de activitate, firmele din agricultură apelează într-o mai mare măsură la creditul bancar (18,3 la sută), iar cele din sectorul industrial la linii de credit sau descoperit de cont (12,9 la sută), Grafic 12.

Grafic 11. Principalele surse de finanțare a companiilor în ultimele 12 luni, pentru IMM și corporații

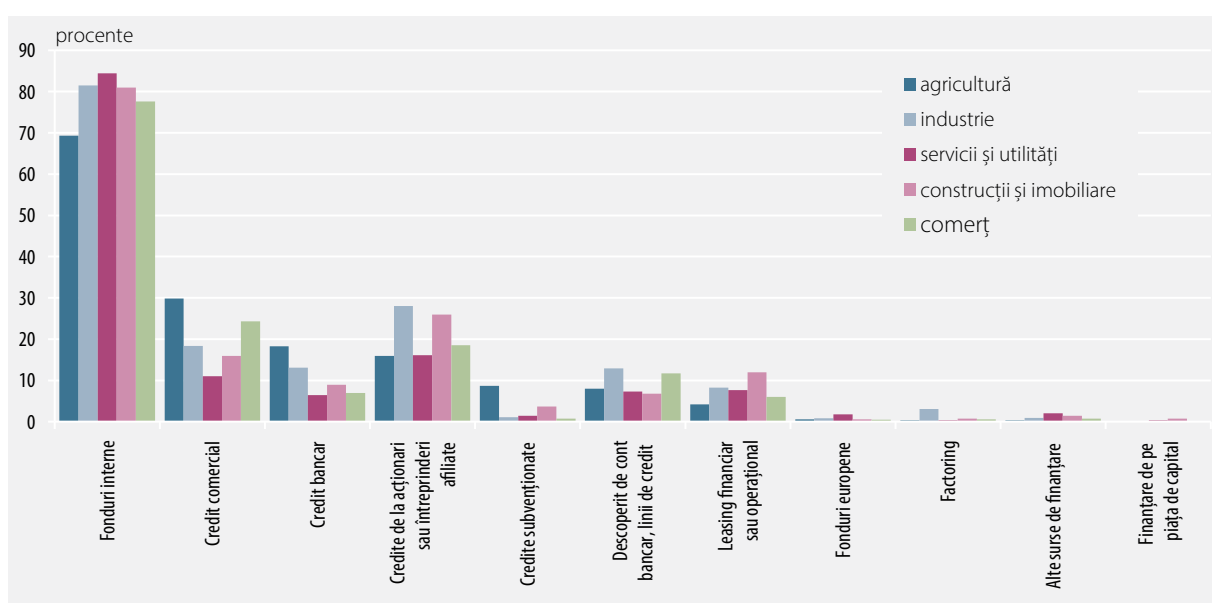
Leasingul financiar sau operațional rămâne printre formele mai puțin preferate de firme (7,9 la sută, -0,4 pp anual, Grafic 10), fiind îndeosebi utilizat de companiile de mari dimensiuni (28,5 la sută față de 7,8 la sută în cazul IMM, Grafic 11), iar dintre sectoarele de activitate, de către firmele din construcții și imobiliare (12 la sută, Grafic 12).

În pofida avantajelor pe care le oferă, fondurile europene (1,2 la sută dintre firme), factoringul (0,7 la sută dintre firme) și finanțarea pe piața de capital (prin emiterea de acțiuni sau obligațiuni, 0,3 la sută) rămân insuficient valorificate de către mediul de afaceri, Grafic 10. Utilizarea acestor instrumente de finanțare este neuniform

¹⁰ Raportul asupra stabilității financiare, iunie 2026

distribuită între categoriile de companii. În general, corporațiile apelează într-o măsură mai mare la factoring (10,1 la sută față de 0,6 la sută în cazul IMM) și la fondurile europene (5,2 la sută față de 1,1 la sută în cazul IMM, Grafic 11) comparativ cu întreprinderile mici și mijlocii, beneficiind de capacități administrative superioare, resurse specializate pentru pregătirea și gestionarea proiectelor, precum și de volume mai ridicate ale activității comerciale. Dintre sectoarele de activitate se disting, deși la niveluri modeste, firmele din industrie în cazul apelării la factoring (3,1 la sută față de 0,7 la sută la nivel agregat) și cele din servicii și utilități în ceea ce privește utilizarea fondurilor europene (1,8 la sută față de 1,2 la sută la nivel agregat), Grafic 12.

Grafic 12. Principalele surse de finanțare a companiilor în ultimele 12 luni, pe sectoare de activitate

Motivații ale finanțării atrase de companiile nefinanciare

Similar edițiilor precedente al sondajului, cele mai multe firme declară că nu au apelat la surse de finanțare din afara companiei în ultimele 12 luni (66,4 la sută, +1 pp anual), în cazul corporațiilor (36,4 la sută, Grafic 13) și cel al firmelor din sectorul agricol (54,9 la sută) ponderea fiind mai redusă.

În rândul firmelor care au accesat finanțare externă, cea mai frecventă destinație a fondurilor atrase rămâne constituirea capitalului de lucru și plata furnizorilor (22 la sută, constant față de martie 2025). Importanța acestei destinații este și mai pronunțată în cazul corporațiilor, unde ponderea ajunge la aproximativ 40 la sută (Grafic 13), respectiv la 32 la sută în cazul companiilor din agricultură.

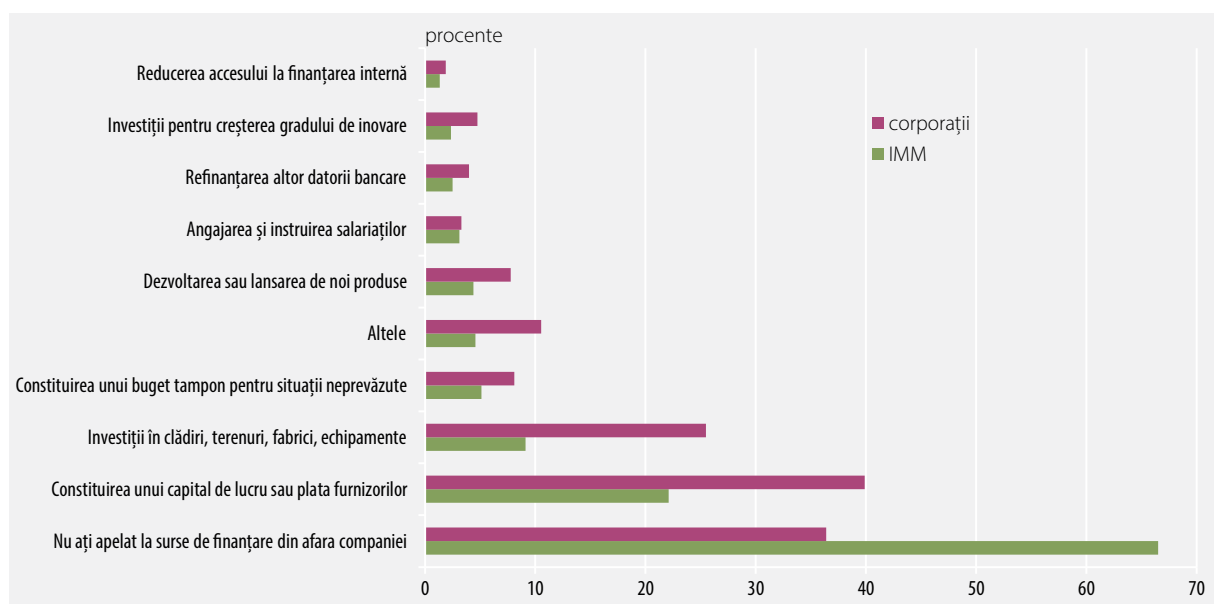
A doua cea mai frecvent menționată motivație a finanțării externe companiei este realizarea de investiții în clădiri, terenuri, fabrici sau echipamente (9,2 la sută). Corporațiile se remarcă și în acest caz printr-o utilizare mai intensă a resurselor atrase pentru finanțarea proiectelor investiționale, ponderea acestora fiind de 25,5 la sută (Grafic 13). În mod similar, firmele din sectorul agricol raportează într-o proporție de 19,8 la sută utilizarea fondurilor externe pentru astfel de investiții.

Constituirea unui buget tampon pentru situații neprevăzute reprezintă următoarea destinație a finanțării externe, însă cu o popularitate considerabil mai redusă (5,1 la sută dintre firme, constant în termeni anuali).

Destinațiile fondurilor atrase din surse externe cel mai puțin preferate de firme sunt dezvoltarea sau lansarea de noi produse (4,4 la sută dintre firme), angajarea și instruirea salariaților (3,1 la sută dintre firme), refinanțarea altor datorii bancare (2,5 la sută dintre firme) și investițiile destinate creșterii gradului de inovare (2,3 la sută dintre firme). Nivelul redus al acestor ponderi sugerează că firmele utilizează finanțarea externă cu precădere pentru susținerea activității curente și a investițiilor tradiționale, în detrimentul proiectelor orientate spre inovare, dezvoltarea capitalului uman sau diversificarea portofoliului de produse.

Totuși, corporațiile se disting printr-o utilizare relativ mai intensă a resurselor financiare externe pentru dezvoltarea sau lansarea de noi produse (7,8 la sută față de 4,4 la sută în cazul IMM) și pentru investiții menite să crească gradul de inovare (4,7 la sută față de 2,3 la sută), Grafic 13. Acest rezultat este în concordanță cu capacitatea mai ridicată a acestora de a aloca resurse către proiecte strategice pe termen lung, precum și cu accesul mai facil la surse diversificate de finanțare și la expertiza necesară implementării unor astfel de inițiative. În cazul firmelor din construcții și imobiliare, ponderile aferente investițiilor pentru creșterea gradului de inovare (3,6 la sută față de 2,3 la sută la nivel agregat), respectiv angajării și instruirii salariaților (6 la sută față de 3 la sută la nivel agregat), sunt ușor superioare celor înregistrate la nivelul întregului sector al companiilor nefinanciare, sugerând o preocupare relativ mai accentuată pentru modernizarea activității și dezvoltarea capitalului uman.

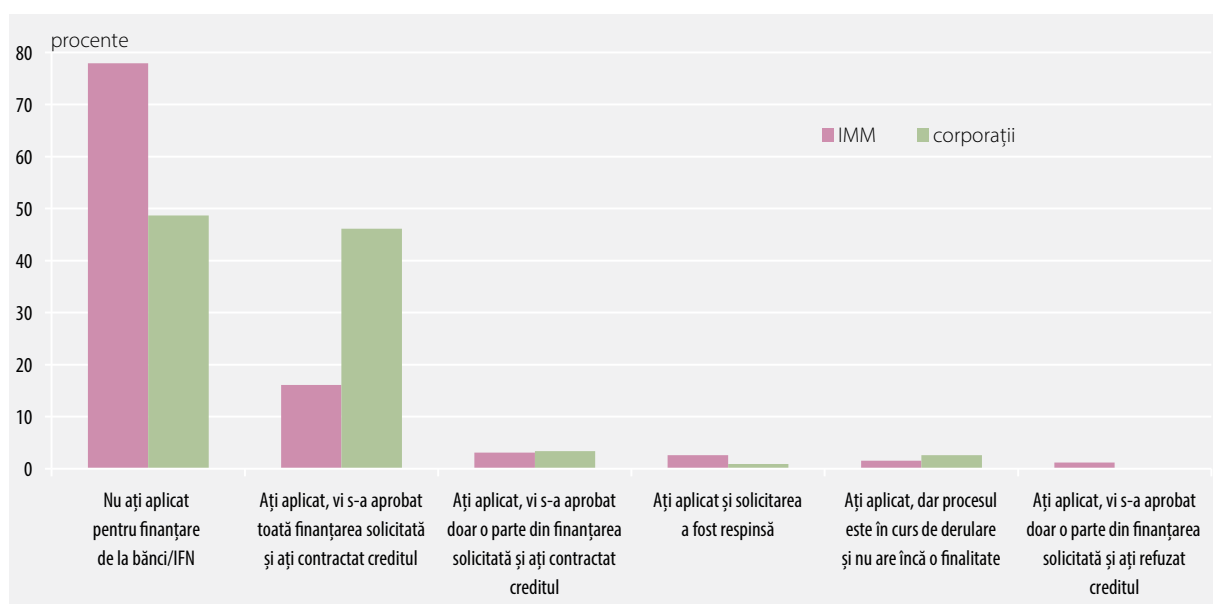
Grafic 13. Principalele motivații ale finanțării atrase de IMM și corporații, în ultimele 12 luni

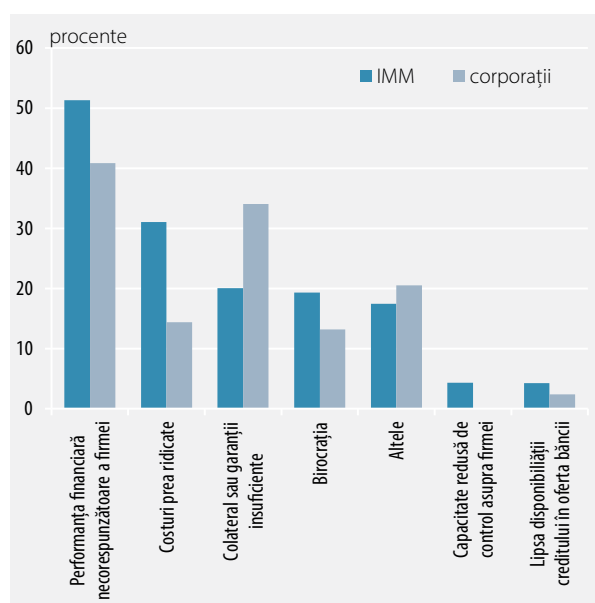
Accesarea de finanțare de la bănci și IFN

Similar edițiilor precedente ale sondajului, majoritatea firmelor (77,8 la sută) nu au solicitat finanțare de la bănci sau IFN în ultimele 12 luni. În schimb, peste jumătate dintre corporații au aplicat pentru astfel de finanțări, Grafic 14. Din perspectiva sectoarelor de activitate, firmele din agricultură au înregistrat cea mai ridicată rată de aplicare, de aproximativ 35 la sută.

Grafic 14. Accesarea de finanțare de la bănci și IFN în ultimele 12 luni

Grafic 15. Principalele motive pentru care cererea de finanțare de la bănci și IFN a fost refuzată/a fost oferită doar o parte/ firma a refuzat oferta, în ultimele 12 luni

Circa 16,2 la sută dintre firme au aplicat pentru finanțare de bănci/IFN, au primit aprobare pentru toată suma solicitată și au contractat creditul, procentul crescând la 46,1 la sută în cazul corporațiilor (Grafic 14) și 26,4 la sută în cazul firmelor din agricultură. Aceștia li se adaugă o pondere de 3,1 la sută a firmelor care au primit numai o parte din finanțarea solicitată și au contractat creditul și alte 1,2 la sută dintre firme care au refuzat oferta parțială de finanțare.

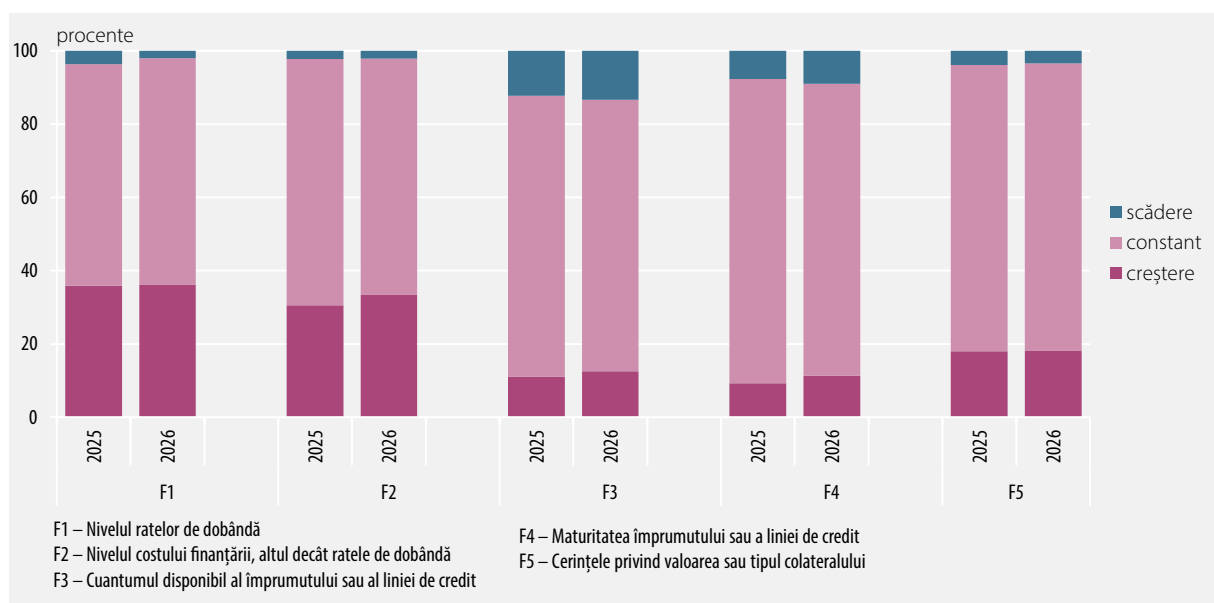
Solicitarea de credit a fost respinsă numai în cazul a 2,6 la sută dintre firme, ponderea fiind mai ridicată în rândul firmelor din agricultură (4,7 la sută). Principalele motive pentru care a fost refuzată cererea de credit sau a fost oferită doar o parte din finanțarea solicitată sau firma a refuzat oferta de credit a băncii sunt: (i) performanța financiară necorespunzătoare a firmei (51 la sută dintre IMM și 41 la sută dintre corporațiile care au aplicat pentru finanțare de bănci/IFN), (ii) costurile (rate

de dobândă, comisioane sau speze) ridicate (31 la sută dintre IMM și 14 la sută dintre corporațiile care au aplicat pentru finanțare de bănci/IFN), (iii) colateralul sau garanțiile insuficiente (20 la sută dintre IMM, 34 la sută dintre corporațiile care au aplicat pentru finanțare de bănci/IFN) și (iv) birocrăția (19 la sută dintre IMM și 13 la sută dintre corporațiile care au aplicat pentru finanțare de bănci/IFN), Grafic 15. În cazul firmelor din agricultură și industrie, cel mai important motiv pentru care nu a fost contractat creditul, fie că oferta băncii a fost refuzată, fie că banca a respins solicitarea de credit, este lipsa garanțiilor, în timp ce în cazul celorlalte sectoare, performanța financiară necorespunzătoare a firmei a stat la baza celor mai frecvente respingeri ale aplicărilor pentru credit.

Condițiile și factorii de influență privind accesul la finanțare al companiilor

Firmele care au credite în derulare apreciază, în cea mai mare măsură, că termenii și condițiile aferente acestora au rămas relativ neschimbate în ultimele 12 luni, Grafic 16. În ceea ce privește nivelul ratelor de dobândă și costul finanțării, exclusiv dobânda (comisioane, taxe și alte costuri asociate), aproximativ o treime dintre companii consideră că acestea au înregistrat creșteri. Din perspectiva sectoarelor de activitate, firmele din agricultură raportează în cea mai mare proporție majorarea ratelor de dobândă aplicabile creditelor aflate în derulare (55 la sută), urmate de companiile din sectoarele serviciilor și utilităților (41 la sută).

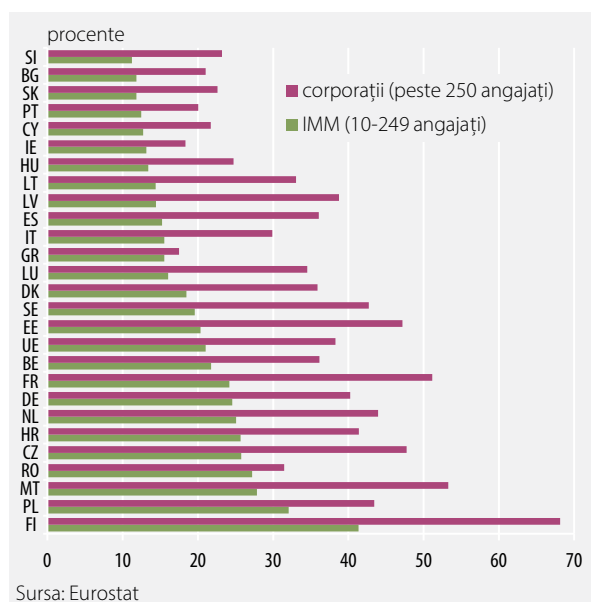
Grafic 16. Opinia firmelor cu credite în derulare cu privire la termenii și condițiile aplicate acestora

B. Securitatea cibernetică

Securitatea cibernetică reprezintă un aspect esențial al activității întreprinderilor în contextul digitalizării proceselor de afaceri și al creșterii dependenței de tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC). Expunerea la amenințări cibernetică poate conduce la întreruperea activității, pierderea sau compromiterea datelor și la costuri semnificative pentru organizații. Din acest motiv, monitorizarea incidentelor de securitate și analiza măsurilor de protecție implementate de companii constituie indicatori relevanți pentru evaluarea nivelului de reziliență cibernetică al mediului de afaceri.

Grafic 17. Întreprinderi care au experimentat incidente de securitate TIC soldate cu indisponibilitatea serviciilor, distrugerea sau coruperea datelor ori divulgarea datelor confidențiale (2024)

Importanța securității cibernetică a fost accentuată la nivelul Uniunii Europene prin adoptarea *Cyber Resilience Act*¹¹, care stabilește cerințe comune de securitate pentru produsele cu elemente digitale pe parcursul întregului lor ciclu de viață. În acest context, analiza gradului de expunere a întreprinderilor la incidente de securitate cibernetică și a măsurilor adoptate pentru gestionarea riscurilor devine relevantă pentru evaluarea nivelului de pregătire al mediului de afaceri în fața amenințărilor digitale. Circa 21 la sută dintre IMM (10-249 angajați) și 38 la sută dintre corporațiile (peste 250 angajați) la nivelul UE au experimentat incidente de securitate TIC soldate cu indisponibilitatea serviciilor, distrugerea sau coruperea datelor ori divulgarea datelor confidențiale, Grafic 17. România se numără printre statele cele mai afectate de astfel de evenimente în rândul IMM-urilor (27 la sută), alături de Polonia (32 la sută), Malta (28 la sută) și Finlanda (41 la sută).

Agenția Uniunii Europene pentru Securitate Cibernetică (ENISA) a dezvoltat un instrument¹²

pentru a veni în sprijinul IMM în a-și evalua nivelul de maturitate în domeniul securității cibernetică, a identifica punctele vulnerabile și a stabili măsuri prioritare pentru îmbunătățirea protecției împotriva amenințărilor informatice.

În ceea ce privește nivelul de reziliență cibernetică¹³ al companiilor autohtone, aproximativ jumătate dintre firmele care și-au exprimat opinia cu privire la acesta nu au un cadru formal de securitate cibernetică (nivel foarte scăzut, 34 la sută) sau abordează securitatea cibernetică într-un mod limitat (nivel scăzut, 13 la sută), Grafic 18. În cazul a 23 la sută dintre firme există unele controale de securitate, însă sunt incomplete sau neactualizate (nivel mediu), în timp ce circa 19 la sută dintre

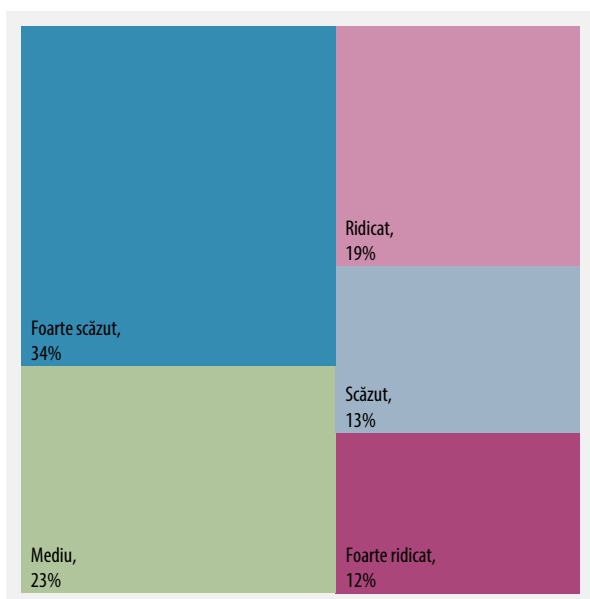
¹¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/cyber-resilience-act>

¹² *Cybersecurity Maturity Assessment for Small and Medium Enterprises*

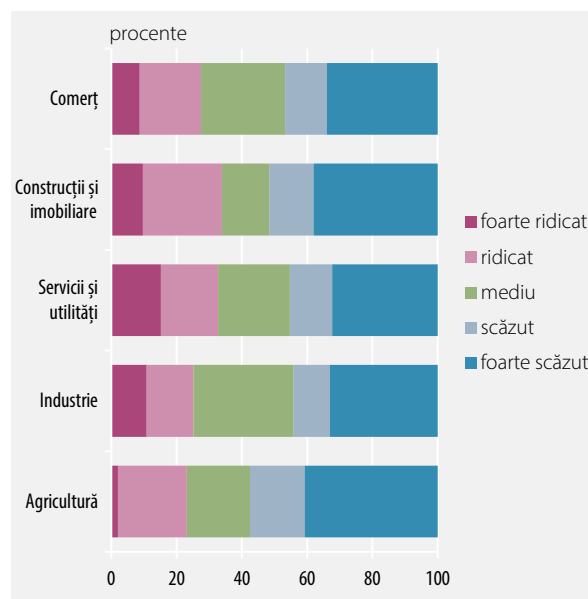
¹³ Reziliența cibernetică reprezintă capacitatea firmei de a preveni, detecta, răspunde și a se recupera rapid în urma incidentelor de securitate cibernetică, minimizând impactul asupra operațiunilor, datelor și reputației.

companii au măsuri de securitate implementate, dar nu sunt testate frecvent (nivel ridicat). Numai 12 la sută dintre firme au politici clare, teste regulate și planuri de răspuns la incidente bine definite (nivel foarte ridicat). În funcție de dimensiunea companiei, corporațiile prezintă un nivel de reziliență cibernetică foarte ridicat în proporție de 58 la sută (față de 12 la sută în cazul IMM), la care se adaugă alte 29 la sută cu un nivel ridicat (față de 18 la sută în cazul IMM).

Grafic 18. Opinia firmelor cu privire la nivelul de reziliență cibernetică al companiei

Grafic 19. Opinia firmelor cu privire la nivelul de reziliență cibernetică al companiei, după sectorul de activitate

În funcție de sectorul de activitate, firmele din agricultură consemnează în cea mai mare măsură un grad scăzut sau foarte scăzut de reziliență cibernetică (57 la sută), urmate de firmele din construcții și imobiliare (51 la sută), Grafic 19. Pondere cea mai ridicată a firmelor care se evaluează ca având cu grad ridicat sau foarte ridicat de reziliență cibernetică se regăsește deopotrivă în sectorul construcțiilor și imobiliarelor (34 la sută), dar și în cel al serviciilor și utilităților (33 la sută). Peste jumătate dintre firmele respondente care activează în domenii cu grad ridicat de tehnologizare (*high-tech*) raportează un grad de reziliență cibernetică foarte ridicat, la care se adaugă alte 28 la sută dintre companiile de acest tip care se situează la un nivel ridicat al acestui indicator.

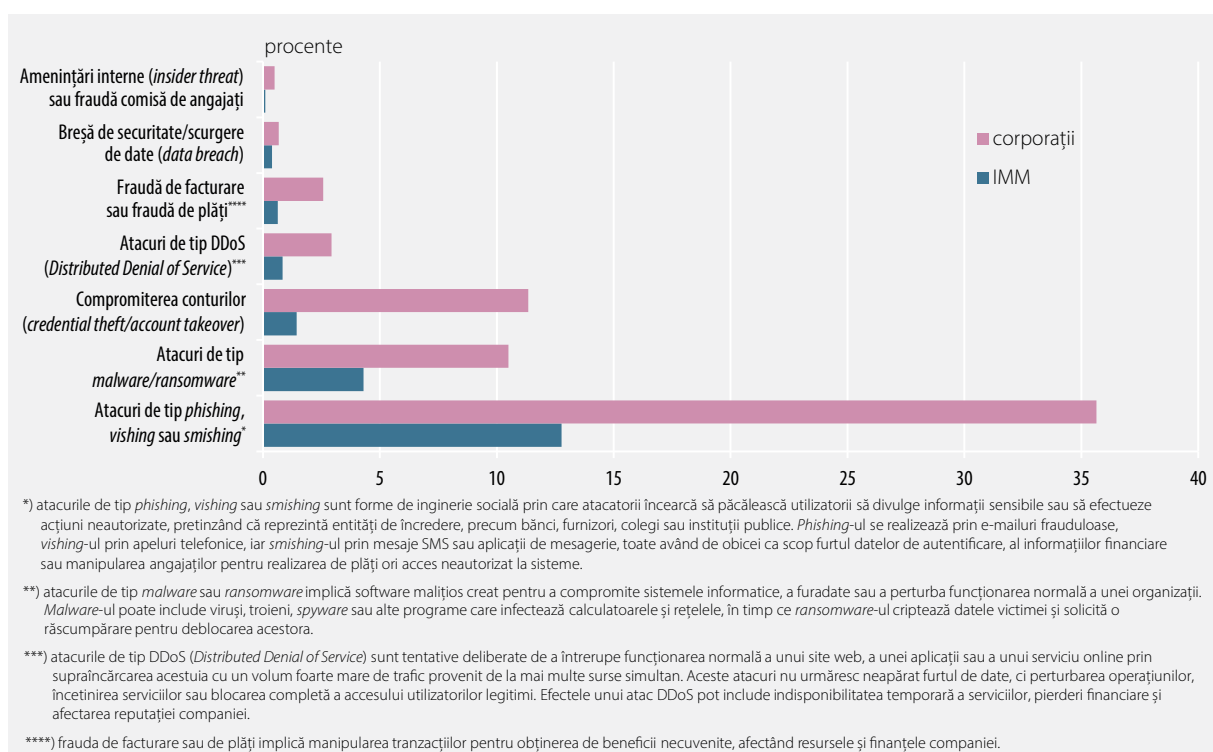
Circa 85 la sută dintre firmele autohtone declară că nu s-au confruntat cu incidente sau amenințări cibernetică în ultimele 12 luni. În contrast, aproape jumătate dintre corporații au raportat provocări de acest tip, precum și circa 43 la sută dintre firmele care activează în domenii cu grad ridicat de tehnologizare (*high-tech*) și aproximativ o treime dintre cele din servicii care încorporează un nivel ridicat de cunoaștere (*knowledge intensive services*).

Atacurile de tip *phishing*, *vishing* sau *smishing* au reprezentat cea mai frecvent întâlnită categorie de amenințări cibernetică cu care s-au confruntat firmele în ultimele 12 luni (12,8 la sută). Incidența acestora a fost mai ridicată în rândul companiilor de

mari dimensiuni, 35,7 la sută dintre acestea raportând astfel de incidente, precum și firmele din servicii caracterizate printr-o intensitate ridicată a cunoașterii (*knowledge intensive services*), în cazul cărora ponderea a fost de 30 la sută.

Din perspectiva sectoarelor de activitate, serviciile și utilitățile (15,4 la sută) și comerțul (12,4 la sută) au înregistrat cele mai ridicate ponderi ale firmelor afectate de astfel de fraude, Grafic 21. Totodată, atacurile de tip *phishing*, *vishing* și *smishing* au vizat într-o măsură semnificativă companiile respondente care activează în domenii cu un grad ridicat de tehnologizare (*high-tech*), circa 40 la sută dintre acestea raportând astfel de incidente, precum și firmele din servicii caracterizate printr-o intensitate ridicată a cunoașterii (*knowledge intensive services*), în cazul cărora ponderea a fost de 30 la sută.

Grafic 20. Principalele tipuri de incidente sau amenințări cibernetice cu care s-a confruntat firma în ultimele 12 luni, după dimensiunea companiei

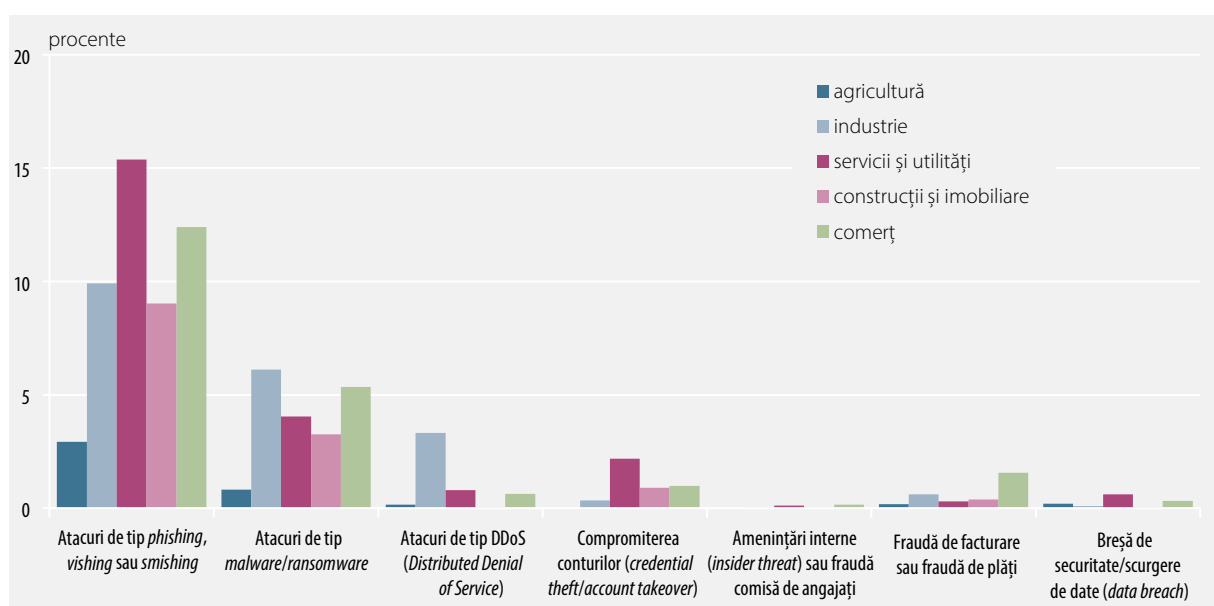
A doua cea mai frecvent întâlnită categorie de amenințări cibernetice a fost reprezentată de atacuri de tip *malware/ransomware* (4,3 la sută dintre firme), în cazul corporațiilor procentul crescând până la 10,5 la sută, Grafic 20. Dintre sectoarele de activitate, acest tip de atac cibernetic este mai întâlnit în rândul firmelor din industrie (6,1 la sută) și comerț (5,4 la sută), Grafic 21.

În funcție de dimensiunea companiei, se observă diferențe în tipologia incidentelor de securitate cibernetică raportate. Astfel, deși indiferent de mărimea firmei, atacurile de tip *phishing*, *vishing* sau *smishing* sunt cele mai frecvent întâlnite amenințări. Cu toate acestea, în cazul corporațiilor, compromiterea conturilor se situează pe locul al doilea ca frecvență (11,4 la sută), urmată de atacurile de tip *malware/ransomware*

(10,5 la sută). În schimb, în rândul IMM, atacurile *malware/ransomware* ocupă poziția secundă în clasamentul incidentelor raportate, Grafic 20.

După sectorul de activitate, atacurile de tip DDoS (*Distributed Denial of Service*) sunt mai frecvente în rândul firmelor din industrie (3,3 la sută față de 0,9 la sută la nivel agregat), în timp ce în cazul firmelor din servicii și utilități incidența compromiterii conturilor (*credential theft/account takeover*) este mai ridicată comparativ cu situația la nivelul agregat al companiilor nefinanciare (2,2 la sută față de 1,5 la sută), Grafic 21.

Grafic 21. Principalele tipuri de incidente sau amenințări cibernetice cu care s-a confruntat firma în ultimele 12 luni, după sectorul de activitate

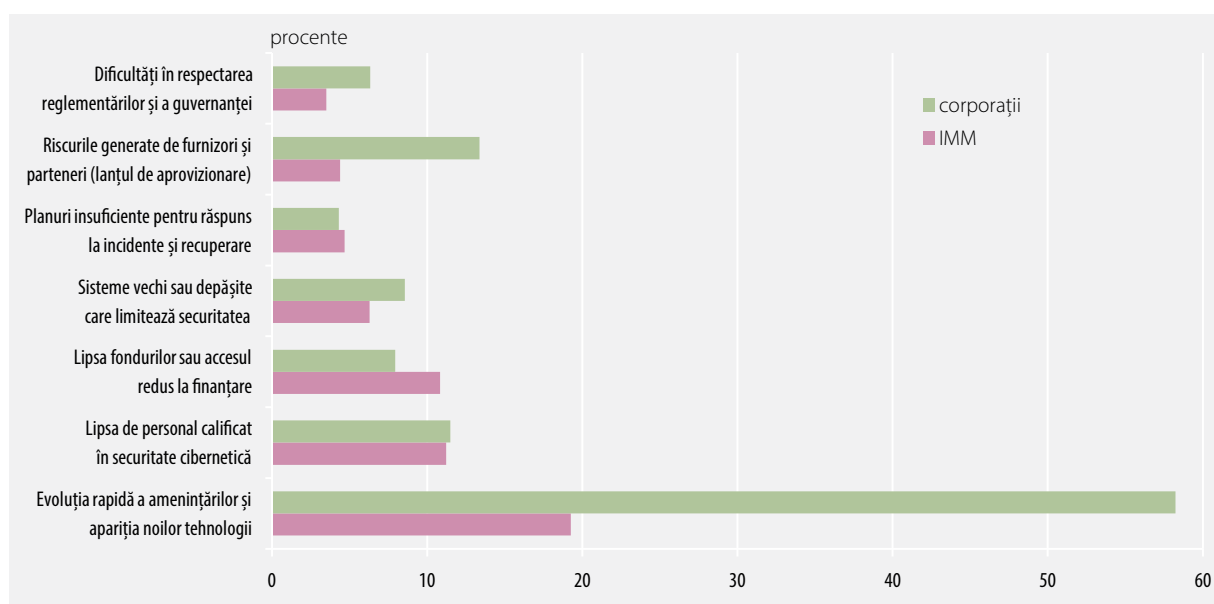
Amenințările interne (*insider threats*), fraudele comise de angajați, fraudele de facturare sau de plată, precum și breșele de securitate și incidentele de compromitere a datelor (*data breaches*) sunt raportate mai rar de companiile autohtone, indiferent de dimensiunea acestora sau de sectorul de activitate. Printre alte incidente menționate de firme se numără clonarea site-urilor web, precum și redirectionarea utilizatorilor către pagini compromise.

Principala provocare în dezvoltarea capacității companiei de a face față atacurilor cibernetice menționată de circa 20 la sută dintre firme este reprezentată de evoluția rapidă a amenințărilor și apariția noilor tehnologii. Resursele de calcul au înregistrat o creștere exponențială între 2010 și 2025, dublându-se în medie la fiecare 5,8 luni. Această evoluție a favorizat dezvoltarea accelerată a inteligenței artificiale, care se răspândește mai rapid decât orice altă tehnologie transformatoare din istorie. Astfel, în mai puțin de trei ani, soluțiile de IA au ajuns la peste 1,2 miliarde de utilizatori la nivel mondial, demonstrând viteza fără precedent a procesului de adopție tehnologică¹⁴. Această provocare este mai pregnantă pentru corporații, care o indică în proporție de 58 la sută ca principal factor, Grafic 22. Dintre sectoarele de activitate,

¹⁴ Microsoft AI Diffusion Report, 2025

evoluția rapidă a amenințărilor și apariția noilor tehnologii este resimțită mai presant de companiile din industrie (23 la sută), urmate de cele din servicii și utilități (21 la sută), Grafic 23. Totodată, companiile respondente care activează în domenii cu grad ridicat de tehnologizare (*high-tech*) și cele din servicii care încorporează un nivel ridicat de cunoaștere (*knowledge intensive services*) indică mai frecvent această dificultate în calea dezvoltării capacității companiei de a face față atacurilor cibernetice (50,3 la sută, respectiv 39,6 la sută).

Grafic 22. Opinia firmelor cu privire la principalele provocări în dezvoltarea capacității companiei de a face față atacurilor cibernetice, după dimensiunea companiei

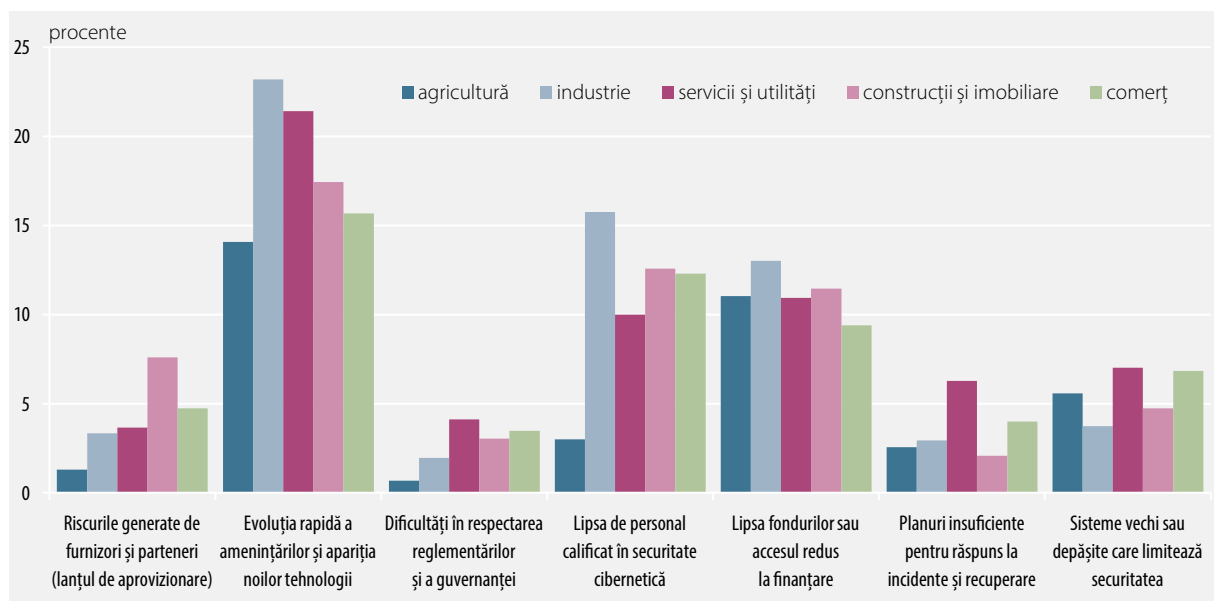

A doua cea mai frecvent menționată provocare vizează lipsa personalului calificat în securitatea cibernetică (11,2 la sută dintre firme). Aceasta este resimțită indiferent de dimensiunea firmei, iar din perspectivă sectorială, reprezintă o problema mai presantă pentru firmele din industrie (Grafic 23). Lipsa personalului calificat rămâne una dintre principalele vulnerabilități și la nivel global. Circa două treimi dintre firme nu dispun de competențele necesare pentru a-și îndeplini cerințele de securitate cibernetică și doar 14 la sută consideră că dețin în prezent resursele umane și expertiza necesare pentru a face față amenințărilor existente. În plus, deficitul global de competențe în domeniul securității cibernetice a crescut cu 8 la sută în anul 2025 față de anul precedent, evidențiind dificultatea firmelor de a ține pasul cu evoluția rapidă a amenințărilor și tehnologiilor digitale¹⁵.

Următoarea provocare în dezvoltarea capacității companiei de a face față atacurilor cibernetice vizează lipsa fondurilor sau accesul redus la finanțare (10,8 la sută). Această problemă este mai acut resimțită de IMM față de corporații (10,8 la sută față de 7,9 la sută, Grafic 22). În funcție de sectorul de activitate, firmele din industrie semnalează acest tip de provocare într-o mai mare măsură (13 la sută).

¹⁵ World Economic Forum, Global Cybersecurity Outlook 2025

Grafic 23. Opinia firmelor cu privire la principalele provocări în dezvoltarea capacității companiei de a face față atacurilor cibernetice, după sectorul de activitate

În același timp, companiile de mari dimensiuni raportează într-o mai mare măsură comparativ cu IMM riscurile asociate lanțului de aprovizionare ca reprezentând o provocare în consolidarea capacității de securitate cibernetică (13,4 la sută față de 4,4 la sută, Grafic 22). Similar, firmele respondente care activează în domenii cu grad ridicat de tehnologizare indică în proporție de 15 la sută același factor.

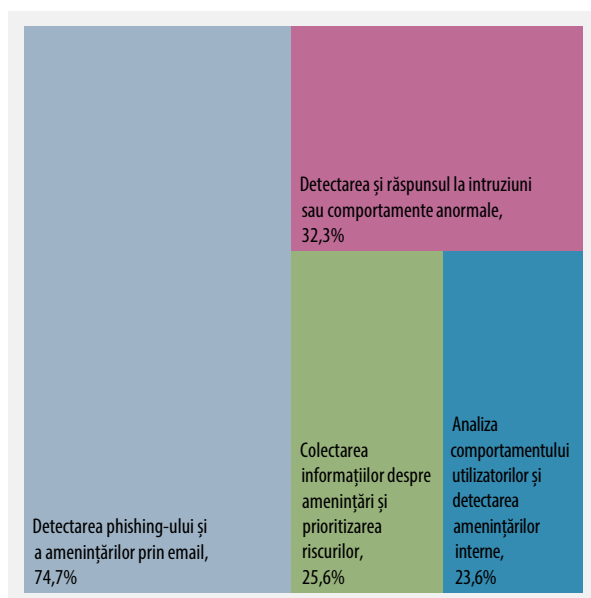
Alte provocări, raportate într-o măsură mai redusă de companiile nefinanciare indiferent de dimensiunea firmei sau sectorul de activitate, includ utilizarea sistemelor informatice învechite (6,3 la sută), lipsa unor planuri solide de răspuns la incidente și recuperare (4,7 la sută), precum și dificultăți în respectarea cerințelor de reglementare și guvernanta (3,5 la sută). Totuși, companiile respondente care activează în domenii cu grad ridicat de tehnologizare (*high-tech*) indică într-o proporție mai mare relevanța sistemelor vechi sau depășite care limitează securitatea (11 la sută).

Companiile pot utiliza soluții bazate pe inteligență artificială în domeniul securității cibernetice pentru a îmbunătăți capacitatea de protecție împotriva amenințărilor digitale. Aceste tehnologii sunt integrate în mod frecvent în procesele de monitorizare a rețelelor, detectare a comportamentelor anormale și identificare a potențialelor atacuri cibernetice. De asemenea, ele pot contribui la automatizarea răspunsului la incidente, reducând timpul de reacție și impactul eventualelor breșe de securitate. În acest context, inteligența artificială devine un instrument esențial pentru consolidarea rezilienței organizaționale în fața riscurilor cibernetice în continuă evoluție.

Deși sunt expuse unui număr ridicat de riscuri cibernetice, circa 93,5 la sută dintre companii nu au implementat instrumente bazate pe inteligență artificială pentru îmbunătățirea securității cibernetice. În cazul corporațiilor, gradul de adoptare este mai ridicat decât în rândul IMM-urilor (28,9 la sută față de 6,4 la sută), însă nivelul general rămâne relativ modest. Analiza pe sectoare de activitate evidențiază,

de asemenea, un nivel redus și cu variații semnificative în ceea ce privește adoptarea instrumentelor bazate pe inteligență artificială pentru îmbunătățirea securității cibernetice. Cel mai ridicat nivel de utilizare este înregistrat în sectorul serviciilor și al utilităților (7,9 la sută), în timp ce firmele din agricultură prezintă cel mai redus nivel de adoptare (1,7 la sută). Aceste diferențe reflectă disparități în gradul de digitalizare și în capacitatea organizațiilor de a integra tehnologii avansate în procesele operaționale. Companiile respondente din domenii cu un grad ridicat de tehnologizare (*high-tech*), precum și cele din servicii caracterizate printr-un nivel ridicat de intensitate a cunoașterii (*knowledge intensive services*), au înregistrat un nivel mai ridicat de adoptare a acestor tehnologii (28,5 la sută, respectiv 22,8 la sută).

Grafic 24. Principalele utilizări ale instrumentelor bazate pe inteligență artificială pentru îmbunătățirea securității cibernetice de către firmele care au adoptat astfel de soluții

Dintre companiile care au implementat astfel de soluții (6,5 la sută din totalul companiilor nefinanciare), majoritatea le utilizează în principal pentru detectarea *phishing*-ului și a amenințărilor prin e-mail (74,7 la sută dintre firmele care au implementat soluții, echivalentul a 4,9 la sută din totalul firmelor la nivel național) și pentru răspunsul la intruziuni sau comportamente anormale (32,3 la sută dintre firmele care au implementat soluții, echivalentul a 2,1 la sută din totalul firmelor la nivel național), Grafic 24.

Având însă în vedere gradul încă redus de utilizare a acestor soluții, se evidențiază necesitatea creșterii nivelului de conștientizare și a educației în domeniul securității cibernetice. Dezvoltarea competențelor digitale și înțelegerea beneficiilor tehnologiilor bazate pe inteligență artificială devin factori esențiali pentru accelerarea adoptării acestora și pentru îmbunătățirea capacității de apărare împotriva amenințărilor cibernetice.

Anexă. Metodologia sondajului

Sondajul este efectuat semestrial de BNR în lunile martie și septembrie. Are la bază un chestionar care este transmis unui eșantion de aproximativ 11 000 de companii nefinanciare, dintre care circa 85 la sută sunt IMM, corporațiile fiind incluse exhaustiv. Perioadele la care se face referire sunt: (i) ultimele 6 luni, respectiv septembrie 2025 – februarie 2026 și (ii) ultimele 12 luni, respectiv martie 2025 – februarie 2026. Ediția curentă a sondajului a fost derulată în perioada martie-aprilie 2026.

Eșantionul este reprezentativ la nivel național și regional și este extras prin procedee statistice, după următoarele criterii:

- clasa de mărime a companiei (microîntreprinderi, întreprinderi mici, întreprinderi mijlocii și corporații)¹⁶;
- sector de activitate, conform încadrării în CAEN Rev. 2;
- regiuni de dezvoltare.

Structura eșantionului după criteriile de extragere a acestuia se prezintă astfel:

- după mărime: 32 la sută microîntreprinderi, 29 la sută companii mici, 19 la sută companii mijlocii, 18 la sută corporații și 3 la sută IMM atipice (Grafic A1);
- după principalele sectoare de activitate: 2 la sută în agricultură, 16 la sută în industrie, 32 la sută în servicii și utilități, 16 la sută în construcții și imobiliare și 34 la sută în comerț (Grafic A2);
- după regiunile de dezvoltare: 11 la sută Nord-Est, 8 la sută Sud-Est, 8 la sută Sud-Muntenia, 4 la sută Sud-Vest, 6 la sută Vest, 10 la sută Nord-Vest, 7 la sută Centru, 10 la sută Ilfov, 36 la sută București (Grafic A3).

Chestionarul este structurat în două secțiuni, urmărind în ediția A, care se publică de obicei în luna iunie, accesul la finanțare al companiilor nefinanciare din România și în ediția B, care se publică în luna decembrie, capacitatea companiilor nefinanciare de a face față unor condiții financiare nefavorabile (evoluții privind rata dobânzii și cursul de schimb).

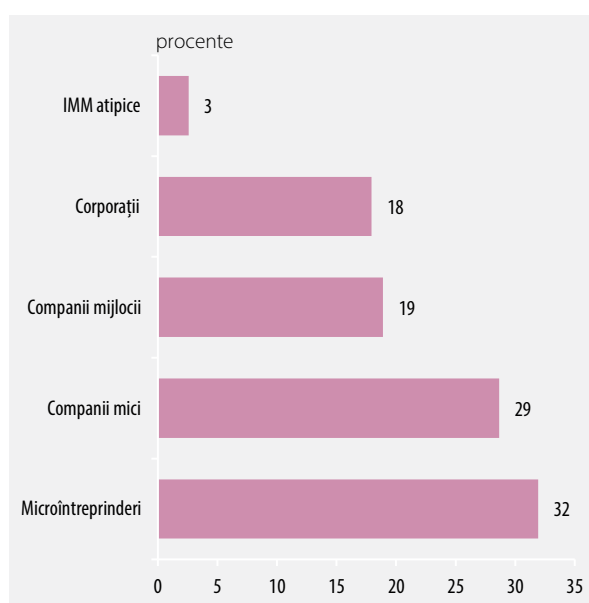
Întrebările din ediția A a acestui an vizează opiniile companiilor privind:

- situația economică generală a firmei;
- disponibilitatea surselor de finanțare,

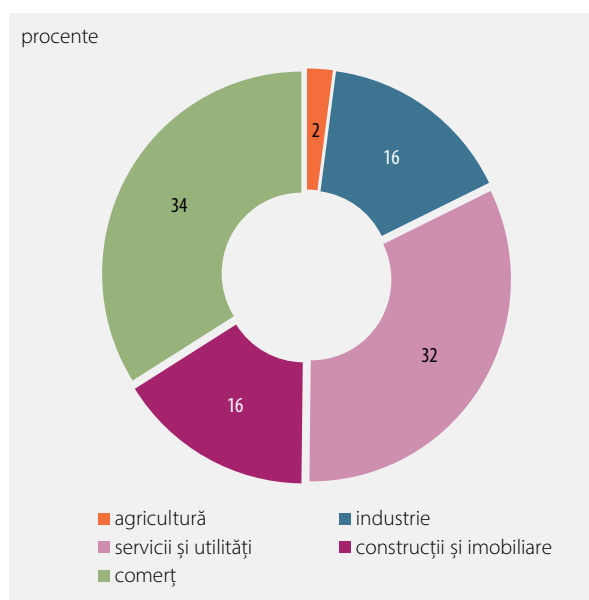
¹⁶ Firmele intră în categoria IMM dacă au: (i) mai puțin de 250 de angajați și (ii) cifra de afaceri mai mică de 50 milioane euro sau activul total mai mic de 43 milioane euro. Se clasifică în: A) microîntreprinderi dacă au: (i) mai puțin de 10 de angajați și (ii) cifra de afaceri sau activul total mai mic de 2 milioane euro. B) întreprinderi mici dacă au: (i) între 10 și 50 de angajați și (ii) cifra de afaceri sau activul total mai mic de 10 milioane euro. C) întreprinderi mijlocii dacă au: (i) între 50 și 250 de angajați și (ii) cifra de afaceri sub 50 milioane euro sau activul total sub 43 milioane euro. Conform acestor definiții, rămâne o categorie de IMM atipice care nu poate fi încadrată în nici una dintre cele trei categorii anterioare (ex.: IMM cu număr de salariați sub 10, dar cu cifră de afaceri și active totale peste 2 milioane euro).

- condițiile și factorii privind accesul la finanțare al companiilor.
- disciplina la plată
- securitatea cibernetică.

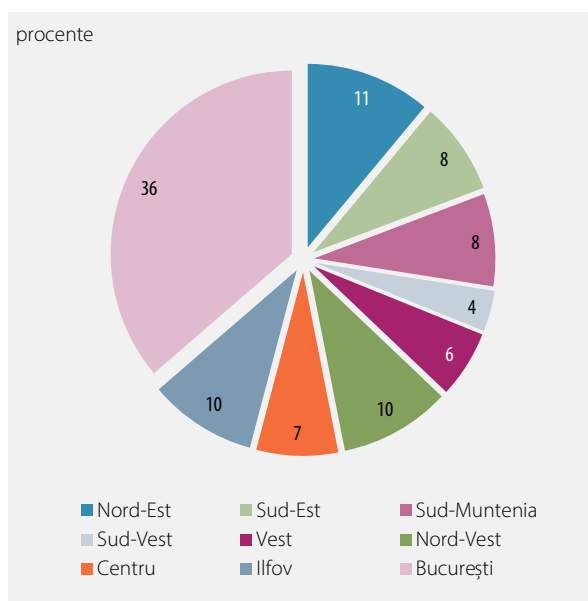
Grafic A1. Structura eșantionului după mărimea firmei

Grafic A2. Structura eșantionului după sectorul de activitate al firmei

Grafic A3. Structura eșantionului după regiunea de dezvoltare unde sunt înregistrate firmele

Analiza răspunsurilor

Răspunsurile la întrebări sunt analizate în funcție de forma în care acestea sunt prezentate, astfel:

- a) Pentru întrebările cu grilă de notare se pot urma trei paliere de analiză:
 - analiza răspunsurilor separat pentru notele indicând o dinamică pozitivă, pentru notele indicând o lipsă de dinamică și pentru notele indicând o dinamică negativă;
 - analiza răspunsurilor doar pentru notele indicând o anumită dinamică;
 - analiza în sold net conjunctural (calculat ca diferență între ponderea celor care au notat o evoluție/problemă ca fiind ascendentă/semnificativă și ponderea celor care au notat o evoluție/problemă ca fiind descendentă/nesemnificativă).
- b) Pentru întrebările cu răspuns multiplu sau întrebările cu răspuns unic: analiza ponderii celor care au ales o anumită variantă de răspuns în totalul respondenților.

În cazul întrebării „A1. Cum apreciați că au evoluat următorii factori în ultimele 12 luni?”, soldul net conjunctural reprezintă diferența dintre procentul companiilor care au considerat că a avut loc o îmbunătățire și al celor care au considerat că a avut loc o înrăutățire în evoluția factorului respectiv. Un rezultat net pozitiv poate indica o îmbunătățire a situației economice la nivel național, a sectorului de activitate sau a companiei în sine, precum și a perspectivelor de dezvoltare sau a relațiilor cu partenerii de afaceri.

În cazul întrebării „A2: Care sunt problemele cele mai presante cu care s-a confruntat compania în ultimele șase luni?”, soldul net conjunctural reprezintă diferența dintre procentul companiilor care au indicat o problemă ca fiind semnificativă și procentul companiilor care au indicat o problemă ca fiind ne semnificativă. Un rezultat net pozitiv înseamnă că o anumită problemă este semnificativă.

Opiniile acoperă evoluțiile din ultimele 12 luni și așteptările privind următoarele 12 luni, cu excepția întrebării A2, care acoperă o perioadă de șase luni, fiind adresată și în secțiunea B a chestionarului.

Definirea companiilor cu credite și a companiilor fără credite în derulare

Separarea companiilor în companii care au credite în derulare și companii care nu au credite în derulare s-a realizat după marcarea grilei cu nota „4 – nu ați avut credite contractate de la bănci și IFN” pentru oricare din variantele de răspuns, de la întrebarea „A10. Care este opinia dvs. cu privire la evoluția din ultimele 12 luni a termenilor și condițiilor aplicate creditelor contractate (credite în derulare indiferent de vechime) de la bănci și instituții financiare nebancale?”. Astfel companiile care au marcat cu nota 4 oricare din variantele de răspuns au fost clasificate ca firme fără credite în derulare, iar restul, care au ales orice altă notă de la 1 la 3 din cadrul întrebării, au fost clasificate drept firme cu credite în derulare.

